

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

проекту Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затверджена рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, в оновленій редакції

ЗМІСТ ЗВІТУ

1. Зміст та основні цілі програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м.Запоріжжя, її зв'язок з іншими документами державного планування.	4
2. Характеристика поточного стану довкілля м. Запоріжжя, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).	7
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).	29
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).	30
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.	31
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.	40
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.	45
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).	47
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.	49
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).	51
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.	51
Додатки	55

ВСТУП

Основними міжнародними правовими документами щодо стратегічної екологічної оцінки є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон про СЕО) був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, документів державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування, оскільки простіше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, яка затверджена рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28 (далі – Програма охорони довкілля), визначено комплекс природоохоронних, організаційно-технічних та інших заходів для зменшення фонових забруднень атмосферного повітря міста фенолом, загальним пилом, оксидом азоту, діоксидом азоту та формальдегідом основними підприємствами I, II групи, перелік яких визначений у Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, та підприємств III групи, які мають паливовикористовуюче обладнання, що працює на твердих видах палива.

Щодо Програми охорони довкілля було здійснено процедуру стратегічної екологічної оцінки (Єдиний реєстр СЕО, справа № 05-12-3751-23).

Проект Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, в оновленій редакції (далі – Програма в оновленій редакції), є документом державного планування місцевого рівня, тобто об'єктом стратегічної екологічної оцінки.

Зміни до Програми охорони довкілля, які передбачені в оновленій редакції, підготовлені за дорученням секретаря Запорізької міської ради та постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології на основі пропозицій підприємств ПАТ «Запоріжсталь», АТ «Мотор Січ», а також депутатів Запорізької міської ради.

Програма в оновленій редакції спрямована на реалізацію державної політики України в галузі охорони довкілля, забезпечення екологічної безпеки, захисту життя та здоров'я населення мешканців міста від негативного впливу, обумовленого забрудненням атмосферного повітря для досягнення Глобальних цілей стійкого розвитку в умовах промислового виробництва. Ця Програма формує стратегічну мету кожного з визначених напрямків охорони атмосферного повітря та першочергові заходи поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання міста.

Складання Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Програми в оновленій редакції здійснювалось на основі Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Програми охорони довкілля (Єдиний реєстр СЕО, справа № 05-12-3751-23) з урахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Мінприроди від 10.08.2018 № 296, із змінами, внесеними наказом Мінприроди від 29.12.2010 №465 та положень Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу

наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», а також інших нормативно-правових актів.

Цілями СЕО даної Програми є:

- оцінка наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- визначення виправданих альтернатив;
- розробка заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Програми.

Для цього в Звіті СЕО проведено:

- характеристику стану довкілля (базовий сценарій);
- здійснено огляд наслідків, які можуть мати місце у разі виконання документа державного планування;
- підготовлено рекомендації до впровадження документа державного планування.

Заяву про визначення обсягу СЕО проекту Програми в оновленій редакції опубліковано 10 квітня 2026 року на сайті Запорізької міської ради (<https://zp.gov.ua>).

На виконання ст.10 Закону про СЕО заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми, 10 квітня 2026 року було внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з Запорізькою обласною державною адміністрацією (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я).

Департаментом захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації було надіслано лист щодо надання зауважень та пропозицій до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми від 15.04.2026 р. №02.1-15/04.2/351 (Додаток 1).

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОГРАМИ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ ЩОДО ПОЕТАПНОГО ЗНИЖЕННЯ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ М.ЗАПОРІЖЖЯ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1. Зміст та основні цілі Програми

Проект Програми в оновленій редакції підготовлений за дорученням секретаря Запорізької міської ради та постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології на основі пропозицій підприємств ПАТ «Запоріжсталь», АТ «Мотор Січ», а також депутатів Запорізької міської ради.

Програмою охорони довкілля, до якої вносяться зміни, визначено комплекс природоохоронних, організаційно-технічних та інших заходів для зменшення фонового забруднення атмосферного повітря міста фенолом, загальним пилом, оксидом азоту, діоксидом азоту та формальдегідом основними підприємствами I, II групи, перелік яких визначений у Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, та підприємств III групи, які мають паливовикористовуюче обладнання, що працює на твердих видах палива. Забезпечення якості повітря, створення екологічно безпечних умов для життєдіяльності жителів.

У відповідності до поставленої мети Програми охорони довкілля, дослідження були спрямовані на вирішення наступних завдань:

- поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя;
- поліпшення контролю щодо екологічної ситуації (якості атмосферного повітря) згідно екологічних та гігієнічних вимог;

- забезпечення безпечних рівнів санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності мешканців міста та підвищення рівня їх суспільної екологічної свідомості та обізнаності, шляхом розробки низки природоохоронних, санітарних, організаційно-технічних та інших заходів щодо:
- зменшення обсягу викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел промислових підприємств;
- впорядкування нормативних та встановлених санітарно-захисних зон промислових, комунальних, інших підприємств, установ та організацій;
- організації автоматичного спостереження за викидами забруднюючих речовин на стаціонарних джерелах та на межі санітарно-захисних зон підприємств;
- організації функціонування пересувного пункту спостережень за забрудненням атмосферного повітря (мобільна лабораторія) Державної установи «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» (далі – ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ»);
- зменшення негативного впливу викидів від пересувних джерел;
- недопущення вторинного пилоутворення;
- зниження та оцінки ризику для здоров'я всіх груп населення (зокрема чутливих груп – діти, вагітні жінки, люди похилого віку та особи з хронічними захворюваннями легень та серцево-судинної системи) до прийняттого рівня.

Від реалізації Програми в оновленій редакції очікується створення умов сталого розвитку м. Запоріжжя для забезпечення екологічної безпеки, захисту життя та здоров'я населення мешканців міста від негативного впливу, обумовленого забрудненням атмосферного повітря, шляхом досягнення медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі.

Структура проєкту Програми в оновленій редакції відповідає структурі Програми охорони довкілля:

1. Загальні положення (загальна характеристика, визначення та причини проблеми на розв'язання якої спрямована Програма охорони довкілля).

2. Основна мета Програми охорони довкілля.

3. Сучасний стан атмосферного повітря та основні тенденції його змін, фактори впливу, у тому числі, стаціонарні та пересувні джерела викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря; діюча система моніторингу стану атмосферного повітря та її стан; інформація про заплановані заходи щодо модернізації мережі спостережень; стан санітарно-захисних зон промислових підприємств міста, об'єкти, що знаходяться у їх межах; екологічна освіта населення, пропаганда навколишнього природного середовища, стан інформування та участі громадськості у вирішенні питань, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища.

4. Порівняльний аналіз величин фонових концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі з визначенням переліку підприємств міста, які здійснюють викиди забруднюючих речовин, по яким фонові концентрації перевищують гранично допустимі концентрації.

5. Оцінка впливу викидів фенолу, пилу, оксиду азоту, діоксиду азоту та формальдегіду на стан забруднення атмосферного повітря за даними результатів розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі від основних джерел викидів підприємств I, II групи, перелік яких визначений у Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, та підприємств III групи, які мають паливовикористовуюче обладнання, що працює на твердих видах палива.

6. Проведення оцінки ризику для здоров'я населення м. Запоріжжя від впливу фенолу, пилу (у т.ч. дрібнодисперсного пилу $PM_{2.5}$ та PM_{10}), оксиду азоту, діоксиду азоту, формальдегіду, озону, сірководню, сірковуглецю та джерел, що його створюють.

7. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми охорони довкілля.

8. Очікувані результати виконання Програми охорони довкілля, ефективність:

9. Строки та етапи виконання заходів Програми (I етап – 2023-2029 роки, II етап – 2030-2035 роки), обсяги та джерела фінансування.

10. Перелік завдань і заходів Програми:

11. Ситуаційні карти-схеми промислових вузлів із нанесенням підприємств з джерелами викидів, по яким здійснювалася оцінка впливу викидів забруднюючих речовин на стан атмосферного повітря.

12. Координація та контроль за ходом виконання Програми охорони довкілля (реалізація заходів проводиться з врахуванням можливості настання обставин непереборної сили, викликаних військовою агресією російської федерації проти України).

13. Стратегічна екологічна оцінка.

1.2. Зв'язок Програми з іншими документами державного планування

Досягнення мети і цілей Програми тісно пов'язане з завданнями і положеннями інших документів державного планування, які діють на державному та регіональному рівнях, зокрема:

- Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 р. № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»;
- розпорядження КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках» із змінами;
- містобудівна документація «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя», затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 27.09.2017 № 31 «Про затвердження містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя» та внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 15.09.2004 № 4»;
- План дій з адаптації до наслідків зміни клімату міста Запоріжжя, затверджений рішенням Запорізької міської ради від 27.05.2020 № 38;
- Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя, затверджена рішенням Запорізької міської ради на 2022-2026 роки від 12.07.2023 № 29 ;
- рішення Запорізької міської ради від 12.07.2023 № 29 «Про затвердження Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки»;
- низки інших і нормативно-правових актів.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ М. ЗАПОРІЖЖЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ

Для характеристики поточного стану довкілля м. Запоріжжя використано дані Головного управління статистики у Запорізькій області, Запорізького обласного центру з гідрометеорології, Державної установи «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» тощо.

Місто Запоріжжя є одним з найбільших промислових центрів України та Східної Європи. У місті розвинені чорна та кольорова металургія, машинобудування, хімічна та будівельна промисловість, є річковий порт, місто є важливим транзитним залізничним вузлом. Особливістю Запоріжжя є те, що в ньому зосереджено близько 65 % продуктивних потужностей області та близько 43 % населення області.

Станом на 01.01.2023 р. у місті налічується більше 46 тисяч суб'єктів господарювання, з них 7947 (17,24 %) – юридичні особи та 38144 (82,76 %) – фізичні особи-підприємці.

Наявність у місті потужного промислового потенціалу призводить до великого антропогенного навантаження на довкілля, що в свою чергу негативно впливає на здоров'я населення.

2.1. Викиди в атмосферу і забруднення атмосферного повітря

За даними Головного управління статистики у Запорізькій області у 2024 році обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (без урахування вуглецю діоксиду) склали 53,8 тис. тон, що становить 103,8% до обсягів викидів за 2023 рік. Протягом 2020-2021 рр. спостерігається відносна стабільність викидів на рівні 64-67 тис. т/рік. (табл. 2.1.1). Водночас 2022 р. характеризувався певним зниженням обсягів викидів, що пов'язано радше зі спадом промислового виробництва, у зв'язку з воєнним станом на території України (оскільки були порушені ланцюги постачання, збуту продукції, перебої з електропостачанням) та кількістю автотранспортних засобів. З 2023 року відбувається поступове відновлення виробництва. Також, при проведенні порівняльної характеристики викидів слід враховувати те, що з 2024 року Головне управління статистики у Запорізькій області надає інформацію по Запорізькій територіальній громаді Запорізької області.

Таблиця 2.1.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря міста, тис. т/рік

Викиди	Роки				
	2020	2021	2022	2023	2024
Усього, у тому числі:	-	-	-	-	-
від стаціонарних джерел	64,7	67,6	46,4	51,8	53,8**
від автотранспорту	-*	-*	-*	-*	-*

* - з 2016 року органи статистики не розраховують викиди забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від транспортних засобів;

** - за інформацією Головного управління статистики у Запорізькій області дані за 2024 рік наведені по Запорізькій територіальній громаді Запорізької області (без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії).

Основними промисловими об'єктами викиди від стаціонарних джерел (без урахування діоксиду вуглецю) яких, складають понад 95 % від усіх загальноміських викидів є: публічне акціонерне товариство «Запоріжсталь», акціонерне товариство «Запорізький завод феросплавів», приватне акціонерне товариство «Запорізький абразивний комбінат», приватне акціонерне товариство «Запоріжжкокс», приватне акціонерне товариство «Український графіт», приватне акціонерне товариство «Дніпроспецсталь», товариство з обмеженою відповідальністю «Запорізький титано-магнієвий комбінат», акціонерне товариство «Мотор Січ», товариство з обмеженою відповідальністю «ОПТИМУСАГРО ТРЕЙД» (виробничий підрозділ «Запорізький олійноекстракційний завод»), приватне акціонерне товариство «Запоріжвогнетрив», приватне акціонерне товариство «Запоріжсклофлюс», товариство з обмеженою відповідальністю «Запорізький ливарно-механічний завод», філії Концерну «Міські теплові мережі» Вознесенівського, Дніпровського, Шевченківського, Олександрівського, Хортицького, Заводського, Комунарського районів, публічне акціонерне товариство «Запоріжсталь» (полігон промислових відходів), товариство з обмеженою відповідальністю «Запорізький завод кольорових металів».

Отже, спостерігається зменшення обсягів викидів пріоритетних забруднюючих речовин у порівнянні з довоєнним періодом (табл. 2.1.2.), суттєво – для речовин у вигляді твердих

Таблиця 2.1.2. Загальний обсяг викид пріоритезованих ЗР в атмосферне повітря від стаціонарних джерел промислових підприємств м. Запоріжжя протягом періоду з 2019 по 2022 рр.

ЗР	2019, т/рік	2020, т/рік	2021, т/рік	2022, т/рік	2024, т/рік
пил (НДЗС)	5223,9	4702,8	4690,0	2818,7	3066,0
азоту діоксид	5662,4	5132,1	5270,2	3171,9	3571,8
сірководень	19,7	19,7	20,5	15,7	16,9
фенол	12,5	9,0	13,8	9,8	5,5
формальдегід	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8
сірковуглець	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

суспендованих частинок недиференційованих за складом та азоту діоксиду; незначні зменшення – для фенолу та сірководню. Водночас обсяги викидів сірковуглецю залишилися без змін, а для формальдегіду характеризуються незначним збільшенням за рахунок їх виникнення в 2022 р. у складі викидів ПрАТ «Запоріжвогнетрив». Хоча у викидах АТ «Мотор Січ» та ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат» спостерігається тенденція до їх зменшення у порівнянні з довоєнним періодом.

Що стосується оцінок викидів від автотранспорту (пересувних джерел викидів) у загальному забрудненні атмосферного повітря міста, то проаналізувавши статистичні дані попередніх років визначено, що на його долю припадає близько 40-60 % т/рік ЗР (серед основних – азоту діоксид, вуглецю оксид, пил недиференційований за складом (НДЗС), РМ₁₀, РМ_{2,5}, РМ₁, неметанові леткі органічні сполуки). Найбільший вплив викиди автотранспорту чинять на житлові квартали, прилеглі до головних транспортних магістралей міста, а саме на перехрестях: вул. Олександра Говорухи – вул. Культурна, бульвар Вінтера – вул. Гребельна, проспект Соборний – вул. Святого Миколая, вул. Василя Сергієнка – вул. Сорочинська, проспект Соборний – вул. Українська, проспект Соборний – проспект Металургів, проспект Соборний – вул. В'ячеслава Зайцева, проспект Моторобудівників – вул. Іванова.

Основними причинами забруднення атмосферного повітря міста залишаються: застарілі технології та зношеність устаткування на базі, яких функціонують суб'єкти господарювання; морально та фізично застаріле газоочисне устаткування; відсутність ефективних методів очищення газоподібних викидів; значні обсяги викидів від неорганізованих та неінвентаризованих джерел, а також приватних домогосподарств; виконання не в повному обсязі заходів основними забруднювачами міста по зменшенню викидів ЗР в атмосферне повітря, передбачених вимогами документів дозвільного характеру.

Моніторингові спостереження.

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста проводяться:

- Запорізьким обласним центром з гідрометеорології;
- Державною установою «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» (далі – ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ»).

Інструментальні дослідження ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ» проводяться, у тому числі за допомогою пересувної лабораторії, в місцях проживання та відпочинку населення міста під факелом викидів промислових підприємств. У 2024 році відібрано 983 проби атмосферного повітря. Перевищення гранично допустимих концентрацій (далі ГДК) забруднюючих речовин виявлено у 201 пробі, що складає 20,5% від загальної кількості проб (у 2023 році – 16,1% з перевищеннями).

Перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у 2024 році були зафіксовані по пилу, фенолу, сірководню та формальдегіду.

Найбільше забруднення атмосфери визначалося у Заводському (58,1% від загальної кількості досліджених проб по району), Дніпровському (30,7%), Шевченківському (26,7%), Вознесенівському (24,9%), Комунарському (24,2%), Олександрівському (17,3%) районах, що характерно й для довоєнного періоду.

Також з серпня 2025 року у ДУ «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» інсталювані та введені в роботу засоби вимірювальної техніки (аналізатор забруднення атмосферного повітря APDA-372 (аналізатор для одночасного вимірювання РМ 2,5 і РМ10 з метеостанцією), газоаналізатор АРОА-370 (вимірювання озону в повітрі), газоаналізатор АРМА-370 (вимірювання вуглецю оксиду в повітрі), газоаналізатор АРНА-370 (вимірювання азоту оксиду та азоту діоксиду в повітрі), газоаналізатор АРСА-370 (вимірювання двоокису сірки в повітрі), які інтегровані у пункт спостереження за адресою вул. Рекордна, 27.

Запорізьким обласним центром з гідрометеорології спостереження за забрудненням атмосферного повітря проводиться на п'яти стаціонарних постах (далі – ПСЗ) розташованих у трьох районах міста – Дніпровському, Вознесенівському, Олександрівському. Слід зазначити, що чотири пункти розташовані на лівому березі р. Дніпро: ПСЗ № 9 по вул. Рекордна, 2; ПСЗ № 10 по бульв. Шевченко, 25; ПСЗ № 11 по вул. Миру, 1; ПСЗ № 12 по вул. Шкільна, 24-А та один на правому березі – ПСЗ № 13 по пров. Черкаський, 13.

За даними натурних досліджень, що були проведені Запорізьким обласним центром з гідрометеорології, у 2024 р. перевищення середньорічних концентрацій фіксувалися для: азоту діоксиду – 1,6 ГДК, фенолу – 2,0 ГДК та формальдегіду – 2,2 ГДК.

У місті організований громадський моніторинг якості атмосферного повітря, що реалізований на платформах активних громадських організацій. З 2019 р. у Запоріжжі встановлено 39 станцій громадського моніторингу якості повітря та мікроклімату (з них, на сьогодні працюючих – 12-15 станцій). Проте, зазначені станції обладнані сенсорними приладами, що не відповідають вимогам до методів оцінювання рівнів ЗР при проведенні фіксованих вимірювань згідно з Постановою КМУ від 14 серпня 2019 р. № 827.

Найбільшу кількість станцій встановлено у Дніпровському, Комунарському, Вознесенівському та Заводському районах міста.

Суб'єкти господарювання, що були включені до Програми охорони довкілля, проводять постійний моніторинг якості атмосферного повітря на межі санітарно-захисних зон власними атестованими лабораторіями підприємств або відповідно укладених договорів з уповноваженими організаціями, згідно затверджених графіків визначених документами дозвільного характеру чи в рамках післяпроектного моніторингу процедури ОВД.

Стан санітарно-захисних зон промислових підприємств міста, об'єкти, що знаходяться в їх межах.

Відповідно до п.5.4. ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від

19.06.96 № 173, промислові, сільськогосподарські та інші об'єкти, що є джерелами забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними факторами, при неможливості створення безвідходних технологій повинні відокремлюватись від житлової забудови санітарно-захисними зонами.

Санітарно-захисну зону слід встановлювати від джерел шкідливості до межі житлової забудови, ділянок громадських установ, будинків і споруд, в тому числі дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних установ, закладів соціального забезпечення, спортивних споруд та ін., а також територій парків, садів, скверів та інших об'єктів зеленого будівництва загального користування, ділянок оздоровчих та фізкультурно-спортивних установ місць відпочинку, садівницьких товариств та інших, прирівняних до них об'єктів, в тому числі для:

- підприємств з технологічними процесами, які є джерелами забруднення атмосферного повітря шкідливими, із неприємним запахом хімічними речовинами та біологічними факторами, безпосередньо від джерел забруднення атмосфери організованими викидами (через труби, шахти) або неорганізованими викидами (через ліхтарі будівель, димлячі і паруючі поверхні технологічних установок та інших споруд тощо), а також від місць розвантаження сировини, промпродуктів або відкритих складів;
- підприємств з технологічними процесами, які є джерелами шуму, ультразвуку, вібрації, статичної електрики, електромагнітних та іонізуючих випромінювань та інших шкідливих факторів - від будівель, споруд та майданчиків, де встановлено обладнання (агрегати, механізми), що створює ці шкідливості;
- теплових електростанцій, промислових та опалювальних котелень - від димарів та місць зберігання і підготовки палива, джерел шуму;
- санітарно-технічних споруд та установок комунального призначення, а також сільськогосподарських підприємств та об'єктів - від межі об'єкта.

На зовнішній межі санітарно-захисної зони, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи (ГДК, ГДР), на межі курортно-рекреаційної зони - 0,8 від значення нормативу.

Територія санітарно-захисної зони не повинна розглядатись як резерв нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту об'єктів підприємства та розширення сільбищної території.

Відповідно до матеріалів Програми найбільша доля промислових підприємств припадає на Заводський, Шевченківський, Вознесенівський райони міста. У п.3.3. Програми перелічено промислові підприємства, для яких було розроблено та погоджено матеріали щодо організації, упорядкування та обґрунтування розмірів СЗЗ у законодавчо встановленому на той момент порядку та отримано висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Враховуючи зосередженість суб'єктів господарювання міста на певних територіях, що формують промислові вузли, то в межах їх встановлених СЗЗ переважно розташовані виробничі території суміжних підприємств або різні споруди (здебільшого 1-3 поверхові будівлі, залізничні/машинні депо, склади, невеликі виробництва тощо). Водночас житлова забудова в межах встановлених СЗЗ відсутня, організація меж СЗЗ упорядкована та передбачає заходи з її благоустрою, відповідно до виданих Висновків на підставі проведеної державної санітарно-епідеміологічної експертизи (до 01.10.2023 р.) або процедури, встановленої згідно діючого санітарного законодавства України.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

Однією з характеристик забруднення атмосферного повітря є рівень радіації.

Радіаційне поле у приземному шарі атмосфери та на поверхні землі формується переважно гамма-випромінюючими радіонуклідами природного походження, які утворюються в верхніх шарах атмосфери та присутні в літосфері з часу створення Землі. Однією з характеристик цього поля є потужність експозиційної дози (ПЕД). Середні рівні ПЕД, обумовлені природними радіонуклідами, неоднакові для різних місцевостей і залежать

від геологічних умов. За даними спостережень семи метеорологічних станцій, потужність експозиційної дози гамма-випромінювання на території Запорізької області знаходиться у межах рівнів, обумовлених розпадом природних радіонуклідів та космічним випромінюванням, і складає 6-20 мкР/год. Потужність експозиційної дози гамма-випромінювання за даними спостережень метеорологічної станції у м. Запоріжжя (за даними Запорізького обласного центру з гідрометеорології) представлені у таблиці 2.1.3.

Таблиця 2.1.3. Динаміка потужності експозиційної дози гамма-випромінювання м. Запоріжжя

Пункт спостережень	Гамма - фон, мкР/год		
	Динаміка потужності експозиційної дози гамма-випромінювання	Максимальні та мінімальні результати щоденних вимірювань ПЕД за період 1991-2021 рр.	Середній за 2024 рік
Відділ гідрології Запорізького ЦГМ (м. Запоріжжя)	12	5-25	13

2.2. Водні ресурси

Місто Запоріжжя розташовано на р. Дніпро. Водопостачання міста на 100 % забезпечується використанням поверхневих вод басейну р. Дніпро, оскільки місто знаходиться у межах Українського кристалічного масиву, де запаси підземних вод незначні. Річка Дніпро є джерелом водопостачання промислових об'єктів міста, джерелом енергії, а також повністю задовольняє господарсько-питні потреби міста, є транспортною артерією та цінним рекреаційним ресурсом.

Від міста до гирла 331 км, довжина річки у межах міста складає 24,2 км. Русло р. Дніпро в районі міста зарегульовано Дніпровським водосховищем (на момент написання Звіту). Внаслідок збройної агресії російської федерації 06 червня 2023 Каховське водосховище було зруйноване, в межах міста Запоріжжя відбулося суттєве зниження рівня води в р. Дніпро, яке призвело до обміління берегів та островів.

Гідрографічна мережа Запоріжжя складається, окрім р. Дніпро, з малих річок: Мокра Московка, Суха Московка, Верхня, Середня та Нижня Хортиця, великої кількості струмків і балок. Довжина малих річок у межах міста складає 26 км, струмків – 11,5 км, балок із водотоками – 22,3 км.

Протягом останніх років забір води по місту складає 150 – 186 млн м³/рік. Загальний скид поверхневих вод за останні 5 років зменшився зі 112,1 млн. м³/рік до 98,4 млн. м³/рік.

У місті спостерігається тенденція до зменшення забору та використання свіжої води (табл. 2.2.1.).

Таблиця 2.2.1. Забір і використання свіжої води по м. Запоріжжя, млн м³/рік

	2020	2021	2022	2023	2024
Забір води	185,5	176,8	153,8*	150,1*	153,9*
Використання свіжої води	152,6	145,2	125,4*	121,4*	122,4*

*дані надані по Запорізькому району у зв'язку з тим, що програмним забезпеченням Порталу електронних послуг Держводагенства України не передбачено узагальнення даних по м. Запоріжжя

Таблиця 2.2.2. Скид зворотних вод по м. Запоріжжя, млн м³/рік

	2020	2021	2022	2023	2024
Усього	112,1	112,9	93,4*	97,4*	98,4*
Забруднених	0,642	0,533	0,19*	0,26*	0,21*
Нормативно чистих без очистки	17,09	16,9	15,0*	15,32*	15,16*
Нормативно очищених	94,40	95,4	79,6*	81,77*	83,01*

*дані надані по Запорізькій ТГ у зв'язку з тим, що програмним забезпеченням Порталу електронних послуг Держводагенства України передбачено узагальнення даних по районам та територіальним громадам Запорізької області

Таблиця 2.2.3. Скид забруднюючих речовин у водні об'єкти м. Запоріжжя

2020	2021	2022	2023	2024
23,447	23,610	17,840	17,921	18,317

*дані надані по Запорізькій ТГ у зв'язку з тим, що програмним забезпеченням Порталу електронних послуг Держводагенства України передбачено узагальнення даних по районам та територіальним громадам Запорізької області

Основними водокористувачами в м. Запоріжжя є ПАТ «Запоріжсталь» та КП «Водоканал». Обсяги використання води та скидів цих підприємств складають більше 95 % від загальних показників по місту. Так, у 2024 році ПАТ «Запоріжсталь» було забрано 75,0 млн м³ води, скинуто 48,8 млн м³ зворотних вод, КП «Водоканал» було забрано 73,8 млн м³ води, скинуто – 46,2 млн м³ зворотних вод.

За даними ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ» упродовж 2024 року із річки Дніпро відібрано та досліджено 442 проби, що на 28,7% більше кількості відібраних проб за 2023 рік, з них:

- у місцях водозаборів було досліджено 157 проб, 76 – на мікробіологічні та 81 – на санітарно-хімічні показники. Нестандартні результати за мікробіологічними показниками виявлені у 8 пробах (10,5%) за кількістю ЛПКП, за санітарно-хімічними показниками всі відібрані проби (100,0%) не відповідали гігієнічним нормативам (за показниками рН, забарвлення, завислі речовини, біохімічне, хімічне споживання кисню та розчинений кисень).

- у зонах рекреації та відпочинку населення відібрано 285 проб, з них 142 – на мікробіологічні та 143 – на санітарно-хімічні показники. Відхилення за мікробіологічними показниками виявлені в 76 пробах (53,5%) за кількістю ЛПКП, за санітарно-хімічними показниками – 143 проби (100%) не відповідали гігієнічним нормативам (за показниками забарвлення, завислі речовини, розчинений кисень, БСК, ХСК, рН, сухий залишок).

2.3. Стан фауни, флори, біорізноманіття

В цілому видовий склад рослин м. Запоріжжя формується за рахунок природних видів вищих судинних рослин, які зберегли своє існування на урбанізованих територіях та завезених видів. Деревя представлені в основному кленами, дубами, в'язами, каштанами, горобинами, тополями, акаціями, липою, гледичією та іншими. На неокультурених ділянках часто зустрічаються: спориш, суріпка, кульбаба, жовтеці, грицики тощо. У флорі представлені лікарські рослини – кропива, пижма, деревій, звіробій, чистотіл та карантинні види. Серед вищої водної рослинності у водоймах різного типу домінує очерет.

Фауна безхребетних тварин міста формується за рахунок фауни природних степових та лісових біогеоценозів і в них зустрічаються види, які пристосовані до урбанізованих територій та їх налічується понад 4 тисячі видів. Так, на озеленених ділянках м. Запоріжжя часто зустрічаються клопи, коники, бабки, цвіркуни, жуки, метелики, бджоли, джмелі, тощо. У фауні м. Запоріжжя реєструється 6 видів земноводних і 9 видів плазунів, найчастіше

можна зустріти: ропух, жаб, ящірок, черепах, вужів. Фауна птахів включає види осілих та перелітних. Найчастіше можна побачити горобців, граків, шпаків, ластівок, солов'їв, чорних дроздів, коноплянок, лебедів-шипунів, крякав, сизих голубів, сірих мухоловок тощо. Фауна хребетних представлена 34 видами. В місті, звичайно, переважають домашні собаки та коти.

Згідно з положеннями містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя», затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 27.09.2017 №31 «Про затвердження містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя» та внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 15.09.2004 № 4» (далі – Генеральний план) площа зелених насаджень загального користування складає 617 га (1,9 % від загальної площі міста). Нормативне забезпечення в зелених насадженнях, з урахуванням зелених насаджень житлових районів, приймається відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» з розрахунку 21,85 м² на 1 люд. Потреба у зелених насадженнях загального користування на етап 15-20 років становитиме 1670,0 га, необхідне додаткове розміщення 1053,0 га насаджень.

Відповідно до Генерального плану, в м. Запоріжжя налічується 22 парка із загальною площею близько 296,3 га, а також 75 скверів, із загальною площею близько 196,0 га. Загалом, площа всіх зелених насаджень складає 617,0 га (без о. Хортиця) та 2286 га зелених насаджень спеціального призначення. Серед основних містобудівних причин, які негативно впливають на стан озеленення територій, слід зазначити такі:

- черезсмужжя розташування промислових комунально-складських і сельбищних районів, природоохоронних і рекреаційних територій, яке історично склалося;
- неупорядковане розростання підприємств в попередній період розвитку промислового комплексу;
- наявність потужної транспортної мережі та швидке зростання кількості автомобільного індивідуального транспорту;
- зменшення ділянок зелених насаджень.

Генеральним планом передбачено розвиток ландшафтно-рекреаційної зони.

Одночасно із зеленими насадженнями загального користування передбачаються зелені насадження спеціального призначення, що формуються в межах:

- санітарно-захисних зон від промпідприємств (під час поступового проектування санітарно-захисних зон необхідно передбачити їх нормативне озеленення);
- прибережних захисних смуг вздовж річок і водойм (при виконанні проєктів очищення річок необхідно передбачувати їх нормативне озеленення);
- зелених насаджень вздовж вулиць (при проектуванні намічених генеральним планом магістралей безперервного і регульованого руху шириною в червоних лініях 45-60 м, необхідно передбачати їх озеленення або, як мінімум, дворядну посадку дерев з обох сторін від проїжджої частини).

В умовах інтенсивного господарського впливу на природні ландшафти, природоохоронні території є своєрідними природними оазами, які характеризуються великою різноманітністю. Важливу роль в збереженні біорізноманіття міста відіграє р. Дніпро з його затоками, притоками, островами.

Під впливом зростаючого тиску міста на осередки живих організмів відбувається деградація як окремих видів, так і цілих біогеоценозів. В парках міста гніздяться ряд диких видів птахів. Різновидність видового складу та значна кількість комахоїдних птахів є основним чинником у боротьбі зі шкідниками зелених насаджень.

2.4. Природно-заповідний фонд, природоохоронні території

Території природно-заповідного фонду

На території Запоріжжя розташовано 13 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 1436,6 га, з них 1 загальнодержавного значення (загальногеологічний заказник «Дніпровські пороги») та 12 місцевого значення. Відсоток заповідності міста становить 4,34 % (табл. 2.4.1.).

Таблиця 2.4.1. Перелік об'єктів природно-заповідного фонду м. Запоріжжя

№	Назва об'єкту	Площа, га	Категорія об'єкту	Рік створення
1.	Дніпровські пороги	1383	Загальногеологічний заказник	1974
2.	Запорізький дитячий ботанічний сад	12	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	1984
3.	Парк енергетиків	10,6		1984
4.	Парк по вулиці Кремлівська	6,5		1984
5.	Парк ім. Шевченка	5,2		1979
6.	Парк «Алея слави»	5,1		1984
7.	Дубовий гай «Старі дуби»	5		Пам'ятка природи
8.	Балка Виноградна	5	Ботанічний заказник	1987
9.	Парк залізничної станції «Запоріжжя-2»	3,5	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	1984
10.	Запорізький 700-річний дуб	0,5	Пам'ятка природи	1984
11.	Стара груша-дичка	0,1	Пам'ятка природи	1982
12.	Віковий дуб (с. Верхня Хортиця)	0,05	Пам'ятка природи	1971
13.	Віковий дуб (ЦНПТІМЕЖ)	0,05	Пам'ятка природи	1972

Враховуючи те, що Запоріжжя є містом з великим промисловим комплексом із вже сформованою достатньо щільною забудовою, то створення нових територій природно-заповідного фонду є неможливим та недоцільним. Тому, наразі, є пріоритетним подальше збереження та розвиток територій зелених насаджень міста.

Території екомережі

Місто Запоріжжя розташоване в межах Дніпровського екологічного коридору, що включає заплави і русла Дніпра в його долині та розкинулося на берегах двох водосховищ – Каховського (нижче Дніпрогесу) та Дніпровського (вище Дніпрогесу). Відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України» від 24.06.2004 № 1864-IV, до складових структурних елементів екомережі включаються а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; ґ) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання – пасовища, луки,

сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Особливо цінними є території, покриті плавнями (південна частина о. Хортиця та береги водосховища, до яких прилягає південна частина міста). Плавні виконують функції природного фільтра та відіграють важливу роль у процесах очищення води завдяки водній та прибережній рослинності. Ключовим структурним елементом екологічної мережі міста є геологічний заказник загальнодержавного значення, де охороняються виходи гранітів у руслі Дніпра – «Дніпровські пороги» (рис.2.4.1.).

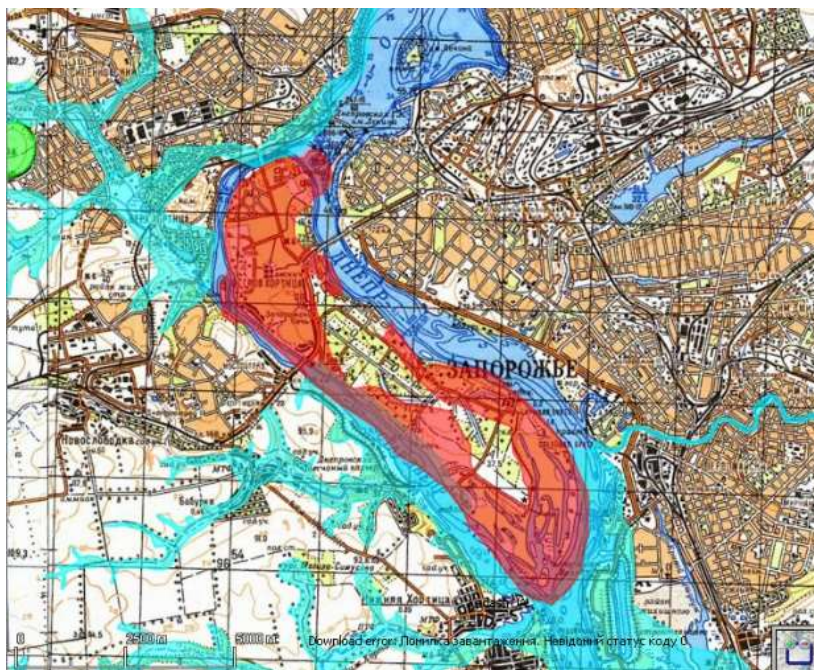


Рис.2.4.1. Карта структурного елемента екомережі (графічні матеріали)

Джерело: Місцева схема формування екологічної мережі Запорізького району Запорізької області

Рослинність ділянки представлена степами, петрофітними і чагарниковими угрупованнями, рідше відмічені прибережно-водні і водні ценози. Значну площу у межах ділянки займають штучні лісонасадження з сосни кримської, робінії звичайної, ясену зеленого та ін. Фауна хребетних налічує 245 видів, з них 74 види мешкає постійно. До Червоної книги України належать 40 видів фауни. Європейський Червоний список – 6 видів.

До екомережі також віднесені буферні зони (Канцерівська, Малишівка), що примикають із заходу до правобережної частини міста, а також оздоровчі та рекреаційні території (всі виділені території розташовані на о. Хортиця та на правобережній частині міста) (табл. 2.4.2.).

На рис.2.4.1.-2.4.5 зображено усі важливі структурні елементи екомережі м. Запоріжжя (в розрізі схем Запорізького району), такі як гідрографічна мережа, водойми, ліси і лісонасадження, комплексні території рекреаційного та оздоровчого призначення, об'єкти та території ПЗФ, місця зростання рослинних угруповань Зеленої книги України, рідкісних видів флори Червоної книги України, місце знаходження рідкісних видів ссавців, птахів, комах, риб, плазунів та земноводних, та ін.

Водно-болотні угіддя

В адміністративних межах м. Запоріжжя водно-болотні угіддя міжнародного значення відсутні.

Біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО»).

Територія міста Запоріжжя не є частиною Національної мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО.

Території Смарагдової мережі

Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об'єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проектується в державах, які є сторонами [Бернської конвенції](#) (всього 26 держав). Отже, у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа «Натура 2000», яка проектується за аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні та фінансові інструменти [ЄС](#). У місті Запоріжжя територіями мережі Емеральд є Дніпровське водосховище та Каховське водосховище (рис.1.10). Особливу увагу варто приділити Каховському водосховищу, адже через руйнування Каховської ГЕС 06.06.2023 р., внаслідок збройної агресії російської федерації, в межах м. Запоріжжя відбулося суттєве зниження рівня води в р. Дніпро, яке призвело до обміління берегів та островів.

Під загрозою опинились 25 вразливих типів оселищ, які потребують охорони відповідно до Резолюції 4 Бернської конвенції та локальні популяції 82 видів рослин і тварин, які охороняються відповідно до Резолюції 6 Бернської конвенції. Під загрозою опинились місцеві популяції ще 251 виду диких тварин та рослин, які мають різний природоохоронний статус відповідно до національних чи міжнародних червоних списків або охороняються відповідно до міжнародного законодавства.

Правий берег р. Дніпро (нижній б'єф) в межах м. Запоріжжя представлений переважно гранітними скелями, які в напрямку до водорозділів перекриваються піщано-глинистими породами і суцільним плащем лесових відкладів, розчленованих яружно-балковою системою. Лівий берег р. Дніпро (нижній б'єф) в межах м. Запоріжжя досить щільно забудований. В місцях, вільних від забудови, спостерігаються виходи скельних порід, розташовані пляжі та озеленені території (в тому числі, землі лісогосподарського призначення, що знаходяться у постійному користуванні філії «Запорізьке лісове господарство» ДП «Ліси України»).

Після відходу води внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС, оголилися скелі та донні піски, які вже в значній мірі «захвачуються» прибережною рослинністю, проходять процеси стабілізації новоствореної (відтвореної) екосистеми; активних ерозійних та екзогеннонебезпечних процесів не спостерігається.

Таблиця 2.4.2. Структурна характеристика Дніпровського національного екологічного коридору

Номер	Назва екологічного коридору як структурного елемента екомережі	Територіальне та адміністративне місцезнаходження	Площа (га), параметри (довжина/ширина)	Стисла характеристика природоохоронних функцій структурного елемента екомережі
К-П Н	Дніпровський національний екологічний коридор	Дніпровський екологічний коридор в Запорізькій області розташований в межах Запорізького, Вільнянського, Кам'янсько-Дніпровського та Василівського районів. Межі екологічного коридору увібрали в себе не лише берегову лінію Дніпра та адміністративні кордони з Дніпропетровською областю, а й розгалужену яружно-балочну систему, урвища та берегові схили, штучні та природні водойми в місцях впадання притоків, штучні й природні лісові масиви, острови Таволжанський, Хортиця, Біленько-Розумовські плавні, архіпелаг Великі та Малі Кучугури тощо	Орієнтовна площа території Дніпровського екологічного коридору в межах Запорізької області сягає 1364 км ² . (загальна площа екологічних ядер 368 км ²) Близько 80 % всього коридору складають відкриті акваторії, понад 10 % - острови та плавневі ділянки, решта – суходіл. Загальна довжина екологічного коридору понад 160 км. Найбільша ширина в межах Каховського водосховища сягає майже 25 км, а на півночі, межуючи з Дніпропетровською областю, ширина коридору звужується до 500-600 м.	Дніпровський екологічний коридор є складовою частиною Всеукраїнської та Всеєвропейської екологічних мереж, що відіграє вагомий роль у міграції риб, птахів, кажанів та комах у Європі. Щороку через Дніпровський екологічний коридор здійснюються сезонні міграції великої кількості видів тварин, щодо охорони яких Україна підписала низку міжнародних угод та конвенцій. На території зустрічається (у тому числі на прольоті) значна кількість видів тварин, що охороняються тими чи іншими охоронними списками, зокрема: 41 вид, занесений до Червоної книги України, 21 вид, занесений до Червоної книги IUCN, 32 види, що охороняються Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої флори та фауни (CITES), 15 видів зі списків Європейського Червоного Списку, 204 види, включені до Додатків Бернської конвенції, 89 видів птахів, що підлягають особливій охороні на території Європи (SPEC), 99 видів з додатків Боннської конвенції та 47 видів, що охороняються конвенцією про афро-євразійські мігруючі види птахів (AEWA). Природна цінність Дніпровського екологічного коридору зумовлена переважно тим, що він має велику площу, адже лише на великих за площею природних масивах можливе існування більшості видів диких тварин. Найцікавішими представниками «червонокнижної» фауни є кажани вечірниця руда, широкоух європейський та нічниця ставкова, кажан двоколірний, вечірниця мала; з хижаків – борсук, горностай, видра річкова; з птахів – чапля жовта, орлан-білохвіст. Тут також поширені рослинні угруповання глечиків жовтих, латаття білого та сальвінії плаваючої, які внесені до Зеленої книги України. Саму ж водну папороть сальвінію плаваючу внесено до Червоної книги України. Територія коридору має важливе значення для міграції прохідних видів риб. Таким чином Дніпровський екологічний коридор на всьому своєму шляху має велике значення для мігруючих тварин та існування та поширення багатьох видів рослин.

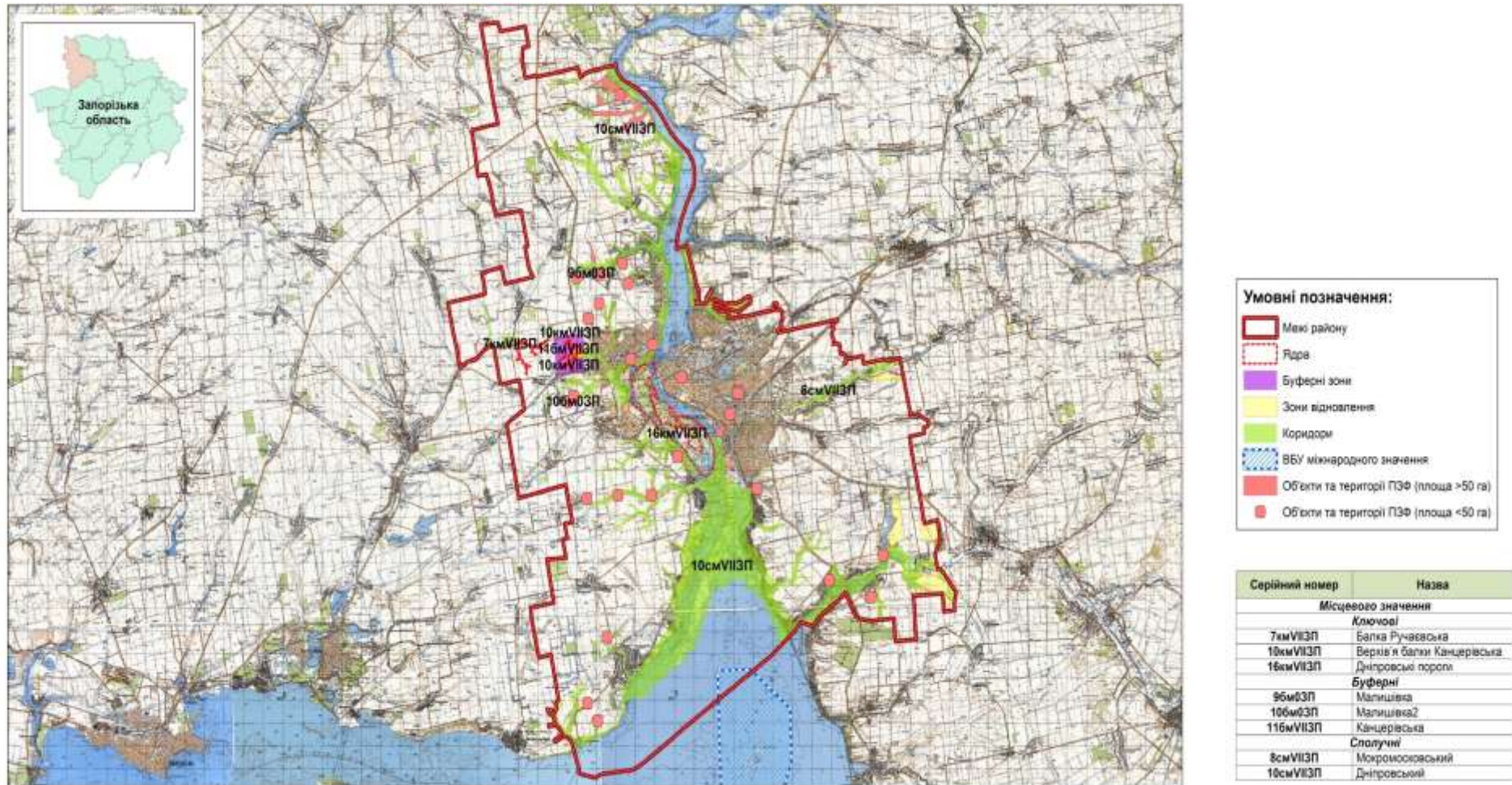


Рис. 2.4.2. Структурні елементи екомережі Запорізького району

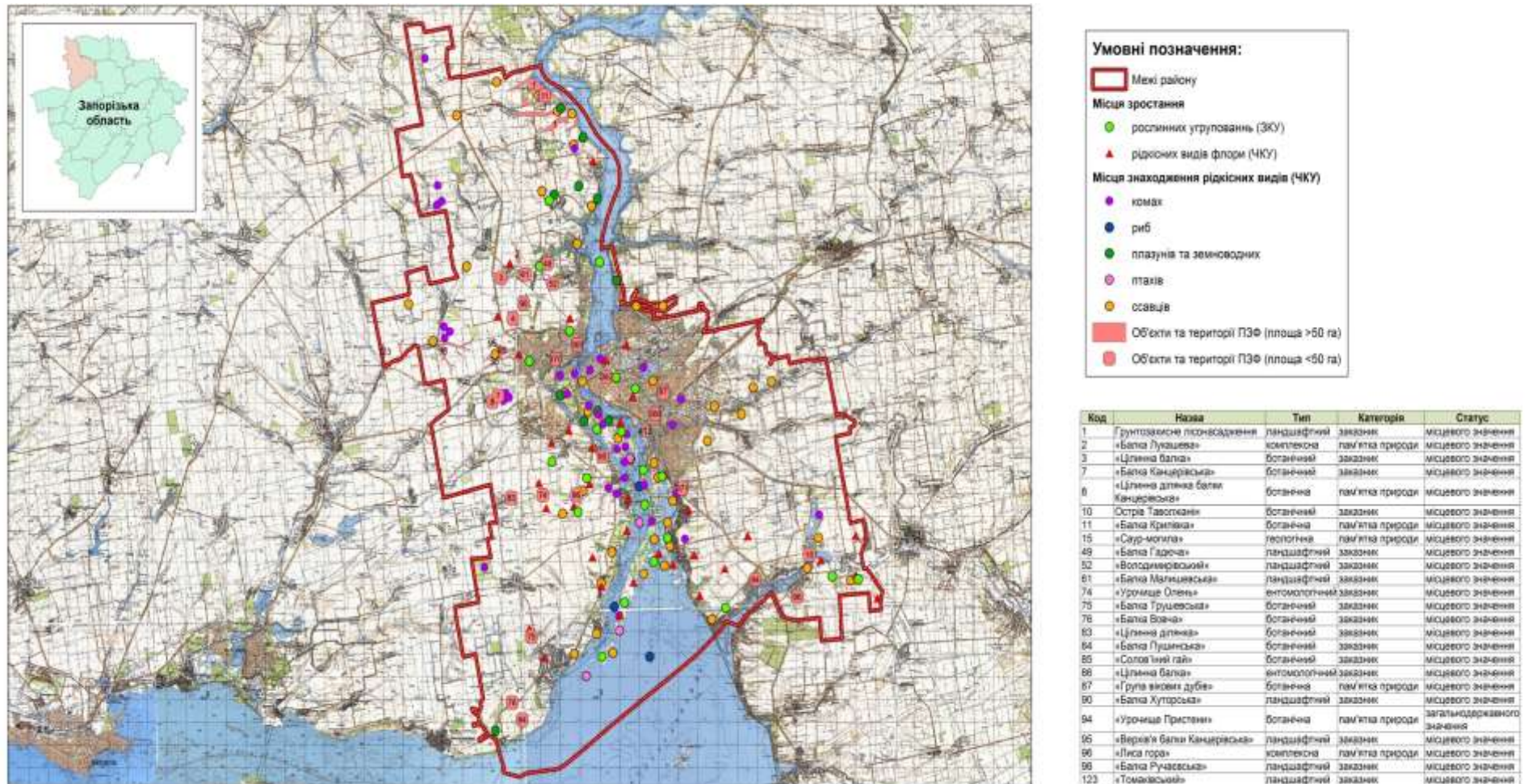


Рис. 2.4.3. Структурні елементи екомережі Запорізького району

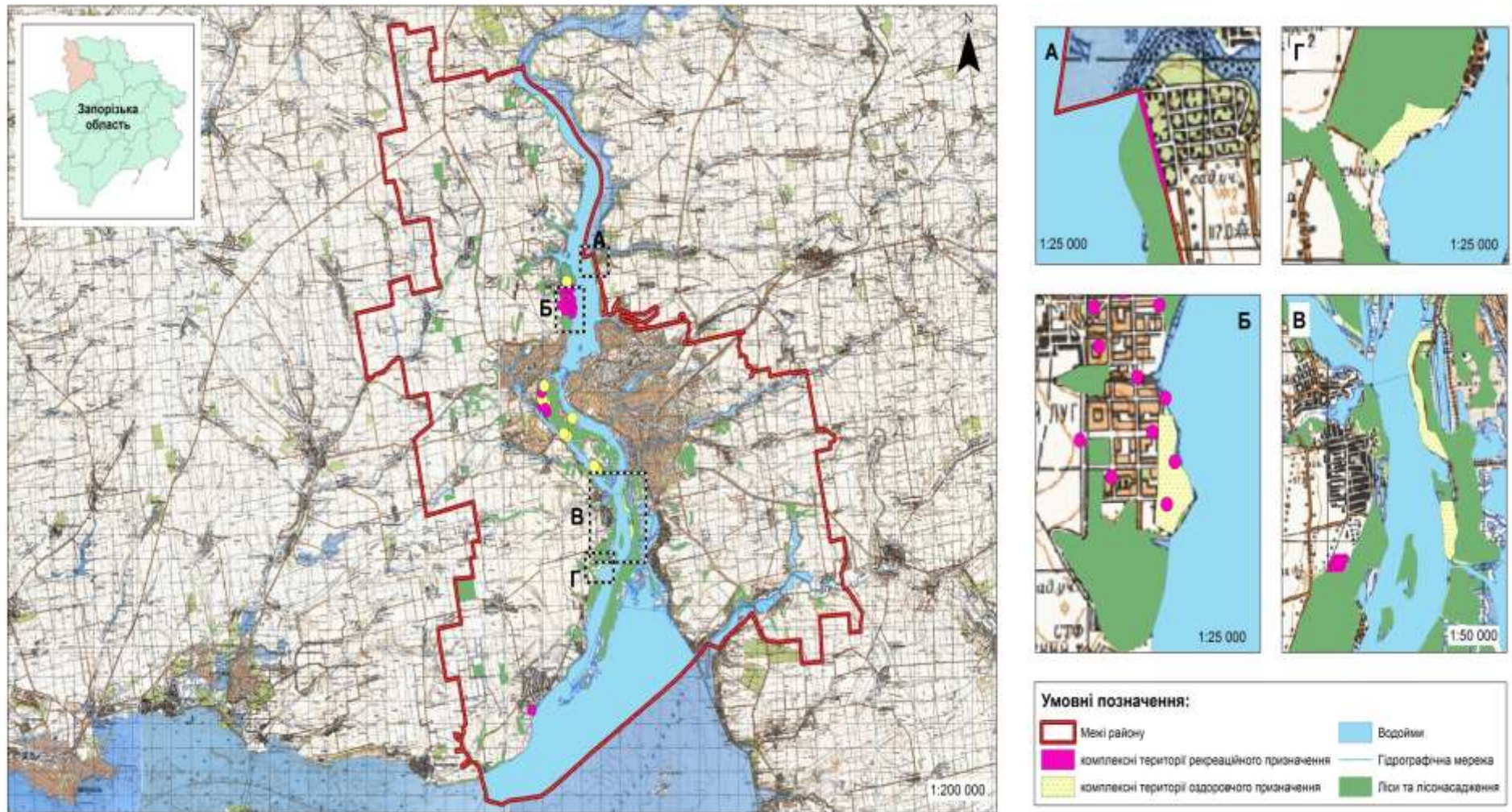


Рис. 2.4.4. Структурні елементи екомережі Запорізького району

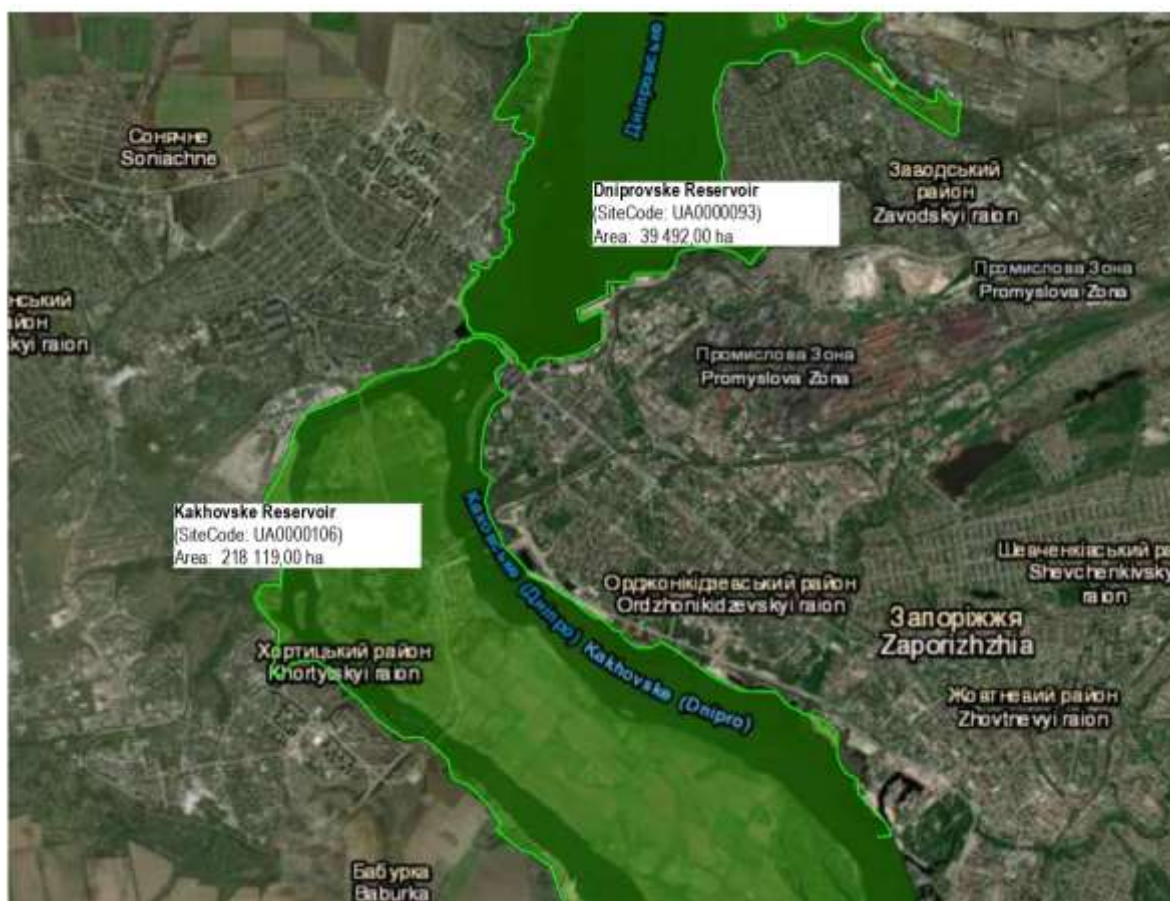


Рис.2.4.5. Карта територій Смарагдової мережі м. Запоріжжя

2.5. Ґрунти

Ґрунт є невід’ємною складовою довкілля, але його функції значно різняться від функціонального призначення земель. На жаль, задекларовані у Земельному кодексі України нормативи міського стану ґрунтів опрацьовані лише для земель сільськогосподарського призначення.

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару або його екранування, слід віднести процеси техногенного і сельбищного забруднення, засмічення, засолення, переущілення та біологічної деградації, спричинені як вище переліченими явищами, так і накопиченням шкідливої та патогенної мікрофлори. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження токсикантів до суміжних середовищ і природних вод, рослин, повітря.

На природне відтворення ґрунтів значною мірою впливає «запечаткування» ґрунтів, тобто скорочення відкритих ділянок ґрунтового покриву, особливо в центральних районах міста.

Одним з вагомих джерел аеротехногенного забруднення ґрунтів є автотранспорт. Його вклад в емісію забруднювачів в м. Запоріжжі складає від 35 до 40 %. Внаслідок збільшення кількості автотранспорту і розвитку мережі автостоянок та АЗС, в міських ґрунтах зріс вміст нафтопродуктів і бенз(а)пірена.

Найбільшу небезпеку для навколишнього природного середовища становить забруднення ґрунтів важкими металами, засолення, ущільнення. У структурі міста значні площі займають ґрунти з незадовільними властивостями (деградовані та інші малородючі ґрунти).

Розбудова схилених земель негативно позначилась на стійкості агроландшафтів і зумовила значне техногенне навантаження на екосферу.

З метою моніторингу за забрудненням ґрунту міста ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ» визначено 40 точок: на межі санітарно-захисної зони промислових підприємств, транспортних магістралей, парках, скверах, території житлової забудови, в тому числі і піску на громадських пляжах. Лабораторні дослідження проводилися на санітарно-хімічні (солі важких металів) показники.

Державною службою України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва було прийняте рішення № 33 від 15.07.2014 «Про необхідність усунення Міністерством охорони здоров'я України порушень принципів державної регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» щодо визнання такою, що втратила чинність, постанови Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 № 29 «Державні санітарні правила та норми 2. Комунальна гігієна. 2.7. Ґрунт, очистка населених місць, побутові та промислові відходи та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення». ДСанПіН 2.2.7.029-99», оскільки її норми не відповідають вимогам діючого законодавства та принципам державної регуляторної політики. Дія цих нормативних документів призупинена з 16.09.2014 року. Таким чином, не можливо оцінити якість ґрунту за результатами лабораторних досліджень. Оцінка результатів лабораторних досліджень проводилася тільки у 2014 році, зареєстровано 2 відхилення, що склало 1,4 %.

2.6. Кліматичні фактори

Місто Запоріжжя розташоване в північній частині Запорізької області, в степовій зоні на півдні України, клімат – степовий атлантико–континентальний. Ріка Дніпро розділяє місто на дві частини: правобережну і лівобережну.

Характер атмосферної циркуляції визначається частою зміною циклонів та антициклонів. Циклони приходять протягом року із заходу, північного та південного заходу та півдня. Вони приносять з собою морські повітряні маси з Атлантики та Арктики. Вторгнення арктичних повітряних мас обумовлюють різкі похолодання. Морозна погода взимку є наслідком впливу Сибірського антициклону, а засухи в літній період виникають під дією Азорського антициклону.

Зима починається наприкінці листопада – на початку грудня. Вона помірно-холодна, малосніжна, переважає нестійка погода з чисельними відлигами, після яких відбуваються різкі похолодання. Весна зазвичай настає в першій декаді березня. Характерною особливістю весни є інтенсивне наростання тепла, завдяки цьому весняні процеси розвиваються швидко та весна зазвичай буває короткою. Літо переважно спекотне та сухе. В окремі періоди переміщення холодніших повітряних мас супроводжується активною грозовою діяльністю, виникають небезпечні метеорологічні явища: сильні зливи, шквали, град. Осінь зазвичай настає у третій декаді вересня. Для осені характерне повернення тепла на загальному фоні зниження температури та початок заморозків.

Середньорічна температура повітря +10,4°C. Середня температура повітря найтеплішого місяця (липня) +23,5 °С, а найбільш холодного (січня) – 2,5 °С морозу. Абсолютний максимум температури повітря був зареєстрований 11 серпня 2010 року коли повітря прогрілося до +40,0 °С. Абсолютний мінімум – 31,8 °С морозу зареєстрований 10 січня 1940 року.

Тривалість безморозного періоду в середньому 200 днів. Перші морози бувають у другій половині жовтня. Закінчуються морози наприкінці квітня.

Середньорічна швидкість вітру 1,5 м/с. Переважають вітри північного напрямку. Максимальна швидкість вітру в 1969 році досягала 40 м/с.

Річна кількість опадів в середньому 527 мм. Випадіння опадів взагалі відрізняється нерівномірністю і значними коливаннями їх кількості, що приводить до нерівномірного

зволоження в різні роки. Протягом року опади теж випадають нерівномірно, за рахунок сильних злив, більше їх у теплий період року. Середньорічна відносна вологість повітря становить 73 %.

2.7. Управління відходами

На сьогодні у місті відходи розміщуються на наступних полігонах: полігон твердих побутових відходів № 1 (далі – ТПВ №1; площа – 47,0707 га), накопичувач-випарювач ПАТ «Мотор Січ» (1,55 га), полігон ПАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» (2,5 га), полігон промислових відходів у б. Середня (загальна площа – 221 га). На території б. Середня розташовані ділянки наступних підприємств-користувачів: ПАТ «Запоріжсталь» (3 ділянки загальною площею 112,8 га), ПрАТ «Запоріжжкокс» (45,8 га), ПрАТ «Дніпроспецсталь» (2 ділянки загальною площею 40,69 га), АТ «Запорізький завод феросплавів» (15,5 га), ТОВ «Технопромекспорт» (6,0 га). Також, на території міста знаходиться відстійник-шламонакопичувач б. Капустянка (площа – 148,46 га), який входить до комплексу позамайданчикowego шламовидалення ПАТ «Запоріжсталь».

Однією з основних особливостей індустріального комплексу м. Запоріжжя є масштабність ресурсовикористання та енергетично-сировинної спеціалізації економіки регіону, що сприяє значному утворенню і накопиченню відходів виробництва та споживання. І хоч, певна частина відходів у процесі виробництва переробляється і використовується в якості вторинних ресурсів, переважна їх кількість нагромаджується на полігонах та у шламонакопичувачах.

За інформацією Головного управління статистики у Запорізькій області у 2024 році по Запорізькій територіальній громаді обсяги утворення та управління відходами I–IV класів небезпеки складають: утворено - 1392,2 тис. т; спалено - 0,9 тис. т; видалено у спеціально відведені місця та об'єкти – 369,9 тис. т. (табл. 2.7.1.).

Таблиця 2.7.1. Динаміка утворення відходів I–IV класів небезпеки, тис. тонн

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік*
Утворено відходів I–IV класів небезпеки	1 724,6	1 418,41	1 397,214
у тому числі:			
відходи I–III класів небезпеки	4,390	2,48	2,496

* - статистичні дані можуть бути уточнені. Дані наведено за місцезнаходженням (ресстрації) підприємств.

У результаті виконання промисловими підприємствами природоохоронних заходів на полігонах промислових відходів звільнилась частина території від відходів, зменшилась кількість відходів за рахунок їх утилізації або повернення у виробничий процес.

Однак, кількість відходів виробництва, що розміщуються на полігонах, залишається значною. З метою вирішення цієї проблеми на підприємствах продовжується впровадження заходів по зменшенню кількості утворення і розміщення та збільшенню кількості повторного використання відходів.

Власниками полігонів щоквартально проводяться дослідження поверхневих, ґрунтових підземних вод та ґрунтів. Промисловими підприємствами міста природоохоронні заходи здійснювались за рахунок власних коштів.

Для удосконалення роботи у сфері поводження з ТПВ в місті шляхом об'єднання Запорізького комунального автотранспортного підприємства 082801 «Комунсантрансекологія» та німецької фірми «REMONDIS» у 2008 році було створено спільне українсько-німецьке підприємство «Ремондіс Запоріжжя» (нині правонаступник – ТОВ «ВЕЛЬТУМ-Запоріжжя»).

З метою приведення міста до належного санітарного стану підприємством було придбано та встановлено на території міста контейнери для роздільного збирання ТПВ та остаточних відходів. Також, у серпні 2009 року на полігоні ТПВ № 1 була введена в

експлуатацію ліній по сортуванню ТПВ для сортування вторинної сировини з контейнерів під ресурсоцінні матеріали. Потужність лінії складає 100 тис. т на рік. На теперішній час вивіз та розміщення ТПВ здійснюється на єдиному діючому полігоні ТПВ № 1, який розташовано поблизу селища Леваневського. Полігон ТПВ № 1 експлуатується з 1952 року.

Також проблемою є відсутність потужностей для безпечного розміщення ТПВ у правобережній частині міста. Полігон ТПВ № 2, який обслуговував правобережну частину міста був закритий у лютому 2007 року, оскільки вичерпав свої можливості. Для будівництва полігону ТПВ № 3 на території Сонячної сільської ради Запорізького району Запорізької області відведено земельну ділянку площею 27 га та отримано Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою. Роботи по будівництву полігону ТПВ №3 тривають.

2.8. Здоров'я населення

Станом на 01.01.2022 р. (останні наявні статистичні дані) у м. Запоріжжі чисельність наявного населення становила 710,052 тис. осіб, середньорічна чисельність – 716,382 тис. осіб. За 2021 рік чисельність населення зменшилася на 12661 особу, у т.ч. за рахунок природного скорочення на 11495 осіб, міграційного – на 1166 осіб (табл. 2.8.1.).

Таблиця 2.8.1. Демографічні дані по м. Запоріжжя

Показники	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Всього наявного населення, тис. осіб	750,685	745,432	738,728	731,922	722,713	710,052
Загальний приріст, скорочення (-) населення, тис. осіб	-6,242	-5,253	-6,704	-6,806	-9,209	-12,661
Природний приріст, скорочення (-) населення, тис. осіб	-5,055	-5,332	-6,088	-6,404	-7,866	-11,495
Міграційний приріст, скорочення (-) населення, тис. осіб	-1,187	-0,079	-0,616	-0,402	-1,343	-1,166
Кількість живонароджень, тис. осіб	6,219	5,691	4,980	4,563	4,061	3,707
Кількість померлих, тис. осіб	11,274	11,023	11,068	10,967	11,927	15,202

Амбулаторну медичну допомогу в м. Запоріжжя здійснюють 5 центрів первинної медико-санітарної допомоги, до складу яких входять 58 амбулаторій сімейного лікаря. Кількість населення, що обслуговується первинною ланкою за деклараціями, складає 486903 особи, з них 100488 – діти.

Особливого лікарського догляду на первинному рівні потребують діти у віці до 1 року. За 9 місяців 2023 року отримали лікарські засоби, спеціальне харчування та вироби медичного призначення за окремими захворюваннями та станами – 2205 осіб.

Надання невідкладної медичної допомоги на первинному рівні забезпечується пунктами невідкладної медичної допомоги для дорослого та дитячого населення у ЦПМСД, які надають медичну допомогу пацієнтам вдома та при безпосередньому зверненні незалежно від місця проживання та реєстрації. За 2020 рік пунктами обслуговано 35904 виклики з невідкладної медичної допомоги, за 2021 – 47865, 2022 – 24505, за 9 місяців 2023 – 16718.

Стационарну допомогу надають 13 закладів охорони здоров'я (10 лікарень, з яких 3 – багатопрофільні, в тому числі 1 – дитяча, 3 пологових будинки) та 2 стоматологічні поліклініки. Основними показниками стану здоров'я населення та ефективності медичної допомоги є показники захворюваності на соціально значущі захворювання та малюкова смертність (табл. 2.8.2, рис. 2.8.1.).

Таблиця 2.8.2. Показник малюкової смертності

Показник, (%)	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
		5,56	2,73	2,31	4,02

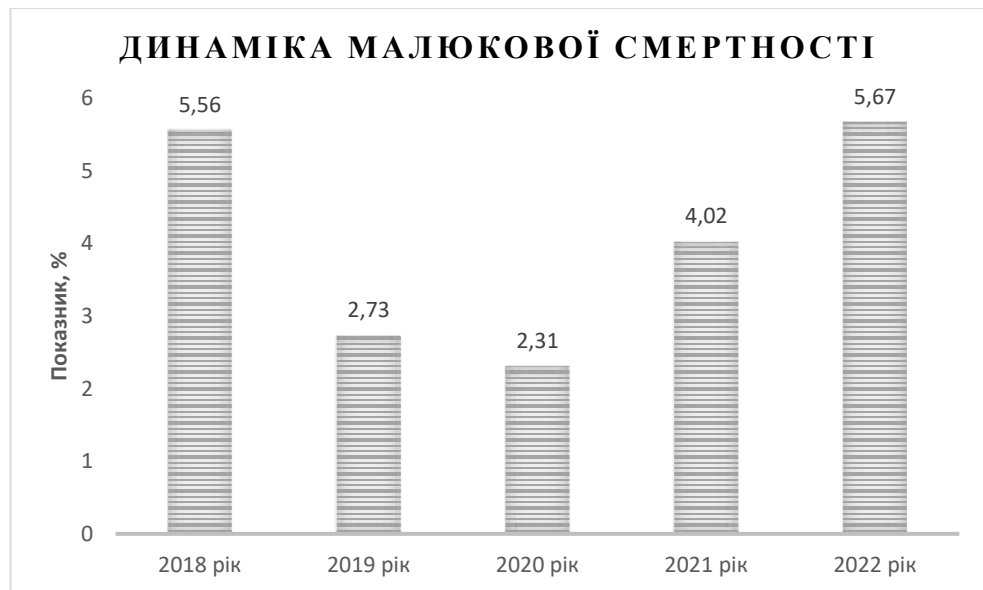


Рис. 2.8.1. Динаміка малюкової смертності

Показник загальної смертності по місту залишається високим, що значною мірою зумовлено старінням населення, захворюваннями, які можуть мати відношення до забруднення довкілля (табл. 1.13, рис. 1.12).

До таких захворювань слід віднести захворювання органів дихання (хронічний бронхіт та астма), інфекційні захворювання та новоутворення, захворювання системи кровообігу, зокрема ішемічна хвороба серця.

Таблиця 2.8.3. Показник загальної смертності та народження

Показник, (%):	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
загальної смертності	14,8	14,9	16,4	21,2	*
народження	6,8	6,2	5,6	5,2	3,7

*інформація відсутня



Рис. 2.8.2. Динаміка загальної смертності та народження у м. Запоріжжя

Проаналізувавши результати соціально-гігієнічного моніторингу основних (індикативних) показників санітарно-епідемічного благополуччя населення м. Запоріжжя, ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ» констатує наступне.

Динаміка і тенденція захворюваності м. Запоріжжя, в основному, така ж сама, як у країні та Запорізькій області.

Особливої уваги потребують заходи щодо профілактики, раннього виявлення та лікування соціально небезпечних захворювань. Показник захворюваності на туберкульоз в місті за 2020 рік склав 56,6 на 100 тисяч населення, за 2021 – 37,1, за 2022 – 32,6. Одним із заходів ранньої діагностики туберкульозного інфікування та ранніх форм туберкульозу є проведення туберкулінодіагностики. У 2021 році проведено туберкулінодіагностику 70768 дітям та підліткам, у 2022 році – 40978, за 9 місяців 2023 року – 26082.

Загальна інфекційна захворюваність за звітний період у 2,1 рази нижче рівня 2021 року. Відповідно до моніторингових даних за звітний період інфекційними та паразитарними хворобами переохворіло 107615 мешканців міста, проти 230028 осіб торік (показник захворюваності на 100 тис. населення становив 15155), із них 97,6 % припадає на гострі респіраторні вірусні інфекції, у т.ч. COVID-19.

У 2022 році на COVID-19 у м. Запоріжжі захворіло 29373 особи, показник захворюваності склав – 3997,5 на 100 тис населення, що в 2,2 рази нижче показника 2021 року (8672 на 100 тис населення). Найбільш вразливою групою населення до COVID-19 виявилися особи у віці 60-69 років. За звітний період питома вага захворілих дітей складає 6,6 % проти 18 % у 2021 році.

Показник захворюваності серед жіночого населення переважав захворюваність серед чоловіків (жінки – 59,3 %, чоловіки – 40,7 % відповідно).

У 566 випадках захворювання на COVID-19 мало летальний наслідок. Смертність склала 1,9 % проти 4,6 % у минулому році. Майже в 100 % випадків усі померлі мали хронічні захворювання серцево-судинної системи, органів дихання, цукровий діабет.

Захворюваність на гострі кишкові інфекції в 2022 році на 16 % менше показника минулого року, зареєстровано 1336 випадків захворювання (2021 рік – 1634 випадки), показники захворюваності склали 188,1 на 100 тис. нас. та 222,4 на 100 тис. нас. в 2021 році відповідно.

Безпека життєдіяльності населення міста Запоріжжя охоплює широкий спектр заходів та стратегій, спрямованих на забезпечення безпечних умов проживання, роботи та

дозвілля для жителів міста. Основними аспектами цієї безпеки є екологічні, соціальні, економічні та техногенні фактори.

Ключові аспекти безпеки життєдіяльності в місті Запоріжжя:

1. Екологічна безпека, що включає контроль за промисловим забрудненням – моніторинг та зменшення викидів забруднюючих речовин є пріоритетними завданням; водопостачання міста - забезпечення якісної питної води для населення, контроль за станом річок та водойм у регіоні; радіаційна безпека – забезпечення контролю за рівнем радіації.

2. Соціальна безпека, що включає охорону здоров'я – доступ до медичних послуг, особливо в контексті можливих інфекційних захворювань чи пандемій, є важливим аспектом соціальної безпеки; освітні програми – проведення навчань та інформування населення про правила поведінки у надзвичайних ситуаціях, першої допомоги та інших аспектів безпеки життєдіяльності, підвищення рівня екологічної свідомості;

3. Техногенна безпека, що включає попередження та план заходів у випадку промислових аварій, а також транспортна інфраструктура – безпека на дорогах, забезпечення належного стану доріг, мостів та громадського транспорту.

З моменту повномасштабного вторгнення країни-агресора до України актуальними стали ще небезпека пов'язана із евакуацією населення, поводження із вибухонебезпечними предметами, правилами проведення йодної профілактики, правила поводження під час сигналу повітряної небезпеки, порядок укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту та ін.

4. Економічна безпека, що включає рівень зайнятості та добробуту – забезпечення економічної стабільності та зменшення рівня бідності серед населення, підтримку місцевого бізнесу та ін.

Заходи для підвищення рівня безпеки життєдіяльності:

- Розробка та впровадження систем раннього попередження про надзвичайні ситуації.
- Підвищення рівня екологічного контролю та моніторингу.
- Інвестиції у розвиток міської інфраструктури з акцентом на безпеку.
- Проведення регулярних навчань для населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях.

Проект Програми в оновленій редакції розроблено з урахуванням аспектів екологічної безпеки, запропоновані заходи тісно взаємопов'язані із заходами, що загалом націлені на підвищення рівня безпеки життєдіяльності мешканців міста Запоріжжя.

2.9. Культурна спадщина

Місто Запоріжжя занесено до списку історичних населених місць у 2001 році відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 р. № 878. Питання збереження та охорони культурної спадщини регулярно розглядаються на нарадах облдержадміністрації, засіданнях колегії управління культури і туризму облдержадміністрації. У рамках програми охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя на 2018-2022 роки фахівці департаменту культури і туризму Запорізької міської ради провели комплексну звірку державного обліку пам'яток згідно якого в місті Запоріжжя обліковується:

- 4 пам'ятки архітектури історії національного значення ;
- 86 пам'яток історії місцевого значення;
- 2 пам'ятки архітектури та містобудування, історії місцевого значення;
- 11 пам'яток монументального мистецтва місцевого значення;
- 5 пам'ятка археології місцевого значення.

Проте вищезазначені дані потребують уточнення у зв'язку з можливим пошкодженням пам'яток через бойові дії викликані військовою агресією російської федерації проти України.

У місті Запоріжжя не обліковуються об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, як обираються Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури у відповідності до Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини.

Проєкт Програми не передбачає негативних наслідків на об'єкти культурної спадщини міста Запоріжжя.

Матеріальні активи міста Запоріжжя включають різноманітні ресурси та об'єкти, які є основою економічного і соціального розвитку міста. Ці активи можна поділити на кілька категорій:

1. Інфраструктурні активи: транспортна інфраструктура – дороги, мости, залізничні шляхи та ін.; енергетична інфраструктура – лінії електропередач, підстанції, газопроводи, тепломережі, що забезпечують енергетичні потреби міста.

2. Житлова і комерційна нерухомість: житловий фонд, комерційна нерухомість; індустриальні зони.

3. Освітні, культурні та медичні заклади: освітні заклади, медичні установи, культурні об'єкти.

4. Водні та земельні ресурси: водосховища та річки, земельні ділянки – громадські та приватні земельні ділянки, сільськогосподарські угіддя, парки та сквери.

5. Промислові активи: підприємства – заводи та фабрики, які виробляють металургійну продукцію, машини, будівельні матеріали та інші товари; енергетичні об'єкти.

6. Соціальні та рекреаційні об'єкти: спортивні комплекси, рекреаційні зони – парки, сквери, зони відпочинку на березі річки Дніпро, острови (наприклад, острів Хортиця).

Ці матеріальні активи забезпечують функціонування міста, розвиток економіки, поліпшення якості життя населення та сприяють загальному процвітанню Запоріжжя.

Загалом проєктом Програми в оновленій редакції пропонуються заходи, що стосуються матеріальних активів, а саме промислових активів – часткова реконструкція, капітальний ремонт устаткування/вузлів; перенесення соціальних об'єктів (закладів освіти) із зони хронічної (постійної) експозиції, що формує неприйнятні рівні ризику, інфраструктурних активів – створення об'їзних доріг для транзитного транспорту, визначається пріоритетність розвитку електротранспорту, та ін. З реалізацією зазначених заходів очікується покращення якості життя населення міста.

Прогнозні зміни стану довкілля м. Запоріжжя, якщо документ державного планування не буде затверджено

Сучасний стан навколишнього природного середовища міста охарактеризований на підставі аналізу стану компонентів довкілля – атмосферного повітря, водних ресурсів, біорізноманіття, ґрунтів, управління відходами та стану здоров'я населення. Оцінка тенденцій передбачала порівняння основних екологічних параметрів за останні роки.

Запоріжжя – четвертий за величиною індустриальний центр України з розвиненим машинобудуванням, чорною та кольоровою металургією, хімічною та будівельною промисловістю. Територія міста відноситься до регіонів з підвищеним природним потенціалом забруднення повітря та несприятливими умовами розсіювання викидів в атмосферу.

Програма в оновленій редакції спрямована на досягнення збалансованості між соціально-екологічними потребами та збереженням навколишнього природного середовища з урахуванням: перспектив розвитку м. Запоріжжя; послідовного практичного впровадження принципів сталого розвитку; зміни структури споживання населення; збереження, використання і відтворення природних ресурсів; забезпечення екологічної безпеки, що призведе до зниження навантаження на атмосферне повітря, підвищення якості та безпеки життєдіяльності населення та стимулювання розвитку зеленої економіки.

У випадку не затвердження Програми в оновленій редакції існуючі заходи з покращення стану атмосферного повітря будуть здійснюватися без чітко визначеного нормативного документу, яким передбачено напрями та завдання Програми. Це призведе до

збереження тенденцій, що сформувалися у місті стосовно стану довкілля, зникнуть передумови покращення стану атмосферного повітря у зв'язку із невиконанням комплексу запропонованих Програмою заходів і, щонайважливіше, санітарно-гігієнічні умови проживання населення та ризики, що пов'язані із здоров'ям ймовірно залишаться на рівні базових чи підсилуватимуться.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

В процесі впровадження заходів Програми в оновленій редакції передбачається досягнення збалансованості між соціально-екологічними потребами та збереженням навколишнього природного середовища з урахуванням: перспектив розвитку м. Запоріжжя; послідовного практичного впровадження принципів сталого розвитку; зміни структури споживання населення; збереження, використання і відтворення природних ресурсів; забезпечення екологічної безпеки, що призведе до зниження навантаження на атмосферне повітря, підвищення якості та безпеки життєдіяльності населення та стимулювання розвитку зеленої економіки.

При реалізації Програми очікується позитивний екологічний ефект за рахунок виконання наступних природоохоронних, організаційно-технічних та інших заходів:

- модернізації виробництва, удосконалення технологічних процесів виробництва та впровадження найкращих доступних технологій для мінімізації техногенного впливу на навколишнє середовище;
- удосконалення діючих та впровадження нових систем очищення викидів;
- забезпечення енергоефективності та ресурсозбереження (впровадження застосування альтернативних джерел енергії та видів палива, зниження питомих енергетичних витрат та мінімізація втрат);
- підвищення ефективності та організації автоматизованих систем моніторингу за станом забруднення атмосферного повітря та оповіщення населення при виникненні несприятливих метеорологічних умов (далі – НМУ);
- розробки медико-профілактичних програм та проведення санітарно-освітньої роботи серед населення.

Здійснення проєктних рішень надасть можливість забезпечити стабілізацію екологічної ситуації, призупинити темпи антропогенного навантаження на атмосферне повітря, активізувати процес екологізації галузей промисловості, підвищити екологічну свідомість та громадську активність в сфері охорони атмосферного повітря.

Загалом, у випадку реалізації Програми не передбачається негативний вплив на жодну складову довкілля, яка визначена ст. 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інформація про них наведена у розділі 2 звіту про СЕО. Частина складових таких як надра, ландшафт, об'єкти культурної спадщини залишаться на рівні базового стану, проте при досягненні позитивного ефекту за рахунок зменшення фонових забруднень атмосферного повітря, враховуючи взаємодію факторів між собою, прогнозується позитивний опосередкований вплив на безпеку життєдіяльності та здоров'я населення, матеріальні активи, природні території, флору, фауну, біорізноманіття, водне середовище, клімат та ін. такий вплив розглядається в довгостроковій перспективі з урахуванням виконання та дотримання передбачених Програмою в оновленій редакції заходів.

Враховуючи те, що комплекс природоохоронних, організаційно-технічних та інших заходів зазначених у проєкті Програми в оновленій редакції виключає утворення наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів стічних вод,

збільшення кількості відходів, джерел генерації шуму і вібрації можна спрогнозувати, що ризику впливу від реалізації Програми на території Смарагдової мережі UA0000106 Kakhovske Reservoir, UA0000093 Dniprovske Reservoir та інші об'єкти природно-заповідного фонду відсутні.

В цілому, Програма в оновленій редакції розроблена так, що позитивний вплив від її реалізації прямо чи опосередковано охоплює територію всього міста, при цьому окремі заходи, визначені нею, зокрема скорочення обсягів викидів, зосереджені локально на території великих промислових підприємств розташованих здебільшого у Заводському, Вознесенівському, Шевченківському районах, тому як наслідок першочергово позитивний ефект спостерігатиметься у зазначених районах.

При успішній реалізації Програми в оновленій редакції очікується створення умов сталого розвитку м. Запоріжжя для забезпечення екологічної безпеки, захисту життя та здоров'я населення мешканців міста від негативного впливу, обумовленого забрудненням атмосферного повітря, шляхом досягнення медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Зважаючи на наявність в м. Запоріжжя потужного промислового потенціалу, кліматичних особливостей та існуючої забудови однією з головних екологічних проблем є забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту.

Саме тому для вирішення цієї проблеми і було вперше в Україні розроблено Програму охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, яка затверджена рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, що комплексно поєднує в собі низку природоохоронних, санітарних, організаційно-технічних та інших заходів, спрямованих на покращення якості повітря, створення екологічно безпечних умов для життєдіяльності жителів.

Реалізація передбачених заходів і має на меті зменшити ризику існуючого впливу на здоров'я населення, запровадження превентивних заходів щодо визначення можливих патологій та зменшення існуючого навантаження на здоров'я місцевого населення.

Ризику впливу Програми в оновленій редакції на території з природоохоронним статусом виключені. Також реалізація Програми не підсилюватиме інших екологічних проблем міста, таких як забруднення водного середовища, управління відходами чи забруднення ґрунтів, оскільки спрямована виключно на покращення атмосферного повітря та забезпечення санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

Сильні/слабкі сторони Програми

Сильні сторони	Слабкі сторони
програму розроблено з урахуванням положень Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»; рішення Запорізької міської ради від 20.12.2017 № 57 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року»; рішення	діюча та налагоджена структура економіки з переважаючою часткою ресурсо- та енергоємних галузей, в основі якої є ринкові умови; повільні темпи модернізації

<p>Запорізької міської ради від 12.07.2023 № 29 «Про затвердження Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки». У місті розроблено та впроваджуються (по мірі можливостей) інші програми та заходи, що передбачають покращення стану атмосферного повітря та здоров'я населення; визначення чітких проблем та шляхів їх розв'язання на підставі наукових досліджень, а саме: проведених точних розрахунків розсіювання концентрацій забруднюючих речовин у приземному шарі атмосфери та ризику для здоров'я населення, яке проживає в зонах інгаляційного впливу промислових об'єктів міста.</p>	<p>виробництв, додатковою проблемою на теперішній час є складна обстановка та певна невизначеність, зумовлена військовою агресією російської федерації; недостатнє розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку.</p>
Можливості	Загрози
<p>можливість забезпечення стабілізації екологічної ситуації, призупинення темпів антропогенного навантаження на атмосферне повітря, активізація процесу екологізації галузей промисловості, підвищення екологічної свідомості та громадської активності в сфері охорони атмосферного повітря, шляхом запровадження конкретних заходів передбачених програмою; економічні вигоди в сфері охорони здоров'я, шляхом покращення якості повітря матимуть позитивний економічний вплив, зокрема, зменшення непрямих витрат на охорону здоров'я зумовлених втратою доходів, пов'язаних із захворюваністю населення від патології серцево-судинної та дихальної систем, що підтверджуватиметься можливими соціальними втратами серед працездатного населення міста; можливість розроблення якісних індикаторів що допоможуть виміряти ефективність виконання Програми.</p>	<p>обмеженість об'ємів фінансування заходів з кореляцією термінів виконання окремих заходів. нестабільна ситуація в країні, висока ймовірність обставин непереборної сили, викликаних військовою агресією російської федерації проти України.</p>

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до завдань розвитку на міжнародному, державному та місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень документу державного планування. В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки проекту Програми було розглянуто низку документів міжнародного, державного та місцевого рівнів, в яких встановлюються вимоги, пов'язані із запобіганням негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

5.1. Аналіз зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, встановлених на міжнародному рівні

Основні зобов'язання європейського рівня у сфері якості атмосферного повітря регламентуються такими основними документами як:

Директива 96/61/ЄС «Щодо всеохоплюючого запобігання і контролю забруднень»;

Директива 2001/81/ЄС «Щодо національних граничних величин викидів деяких забруднювачів атмосфери»;

Директива 2004/107/ЄС «Про арсен, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі»;

Директива 2008/50/ЄС «Про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи»;

Директива 2010/75/ЄС «Про промислові викиди (інтегрований підхід до запобігання забрудненню та його контролю)»;

Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані від 13.11.1979 р.;

Орхуська Конвенція від 25.06.1998 р.;

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату.

Директива 96/61/ЄС «Щодо всеохоплюючого запобігання і контролю забруднень» передбачає досягнення всеохоплюючого запобігання та контролю забруднення, спричиненого напрямами діяльності, перерахованими в Додатку I. Вона передбачає механізми, запроваджені з метою запобігання або, де такої можливості не передбачається, зменшення викидів в атмосферу, воду та ґрунт, спричинених наслідками вищезазначеної діяльності, включаючи механізми контролю відходів з метою досягнення високого рівня захисту навколишнього середовища в цілому, без шкоди для Директиви 85/337/ЄС та інших відповідних положень Співтовариства.

Одним із важливих напрямків політики ЄС у сфері охорони атмосферного повітря є попередження перевищення критичних рівнів ацидифікації (закислення, засолення), евтрофікації ґрунтів та фотохімічних забруднювачів повітря. З цією метою було прийнято Директиву 2001/81/ЄС щодо національних граничних величин викидів деяких забруднювачів атмосфери. Ця Директива спрямована на зменшення викидів речовин, що викликають ацидифікацію, евтрофікацію ґрунтів та озонове забруднення приземного шару атмосфери з метою попередження цих явищ та їх транскордонного впливу. Мета Директиви складається з двох цілей:

- проміжна ціль: досягнення національних граничних величин викидів для покращення захисту навколишнього середовища і здоров'я людини від ризику негативного впливу ацидифікації, евтрофікації ґрунтів і збільшення приземного озону;
- довготермінова ціль: обмеження викидів закислюючих й евтрофікуючих забруднювачів і попередників озону для не перевищення критичних рівнів і навантажень й ефективного захисту здоров'я людей від наявних ризиків.

Сфера дії Директиви поширюється на всі джерела утворення забруднень на території держав-членів, за виключенням емісій від морського транспорту міжнародного сполучення, від авіації, а також від деяких заморських островів.

З метою попередження таких негативних явищ як ацидифікація та шкідливий вплив озону на здоров'я людей та рослинний світ дана Директива зобов'язує держави-члени обмежити викиди оксидів азоту, оксиду сірки, аміаку та летких органічних сполук відповідно до національних граничних величин викидів.

Директива 2001/81/ЄС стимулює співробітництво з третіми країнами та міжнародними організаціями з метою обміну інформацією та формування спільного підходу до вирішення питань, пов'язаних із обмеженням емісій забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Держави-члени повинні передбачити систему ефективних та пропорційних покарань, які будуть застосовані проти порушень законодавства про забруднення атмосферного повітря.

З метою захисту здоров'я людини та навколишнього природного середовища в цілому, особливо важливо боротися з викидами забруднюючих речовин у їх джерелах, а також визначити і впровадити найбільш ефективні заходи зі зменшення викидів на місцевому, національному рівнях та рівні Співтовариства. Отже, потрібно уникати, попереджати чи зменшувати викиди шкідливих речовин в повітря, а також встановити відповідні цілі щодо якості атмосферного повітря, беручи до уваги відповідні стандарти Всесвітньої Організації Охорони здоров'я, настанови та програми.

Проект Програми та запропоновані заходи спрямовано на запобігання та контроль забруднення спричиненого напрямами діяльності, які перелічені у Додатку I Директиви 96/61/ЄС та широко використовуються у місті Запоріжжя. Також у проекті Програми враховуються зобов'язання Директиви 2001/81/ЄС в частині обмеження/зменшення викидів, в тому числі фенолом, загальним пилом, оксидом азоту, діоксидом азоту та формальдегідом.

Директива 2004/107/ЄС «Про арсен, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі».

На основі принципів, закріплених у статті 175(3) [Договору](#) про заснування Європейської Спільноти, Шоста екологічна програма дій Співтовариства, ухвалена Рішенням Європейського Парламенту і Ради № 1600/2002/ЄС, визначає потребу в зменшенні забруднення до рівнів, що мінімізують шкідливі впливи на здоров'я людей, з особливою увагою до вразливих груп населення, і на довкілля в цілому, у покращенні моніторингу й оцінювання якості повітря, включно з осадами забрудників, та у наданні інформації громадськості.

Ця Директива має на меті:

(а) встановити цільове значення концентрації арсену, кадмію, нікелю та бенз(а)пірену в атмосферному повітрі для уникнення, попередження чи зниження шкідливих впливів арсену, кадмію, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів на здоров'я людини та на довкілля в цілому;

(б) забезпечити щодо арсену, кадмію, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів підтримання належного стану атмосферного повітря та його покращення в інших випадках;

(с) визначити спільні методи та критерії для оцінювання концентрацій арсену, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів в атмосферному повітрі, а також осадів арсену, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів;

(d) гарантувати отримання належної інформації щодо концентрацій арсену, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів в атмосферному повітрі, а також щодо осадів арсену, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів, і забезпечити її доступність для громадськості.

Держави-члени повинні вживати усіх необхідних заходів, що не тягнуть за собою непропорційних витрат, щоб гарантувати, що концентрації арсену, кадмію, нікелю та бенз(а)пірену, які використовуються як маркер канцерогенного ризику поліциклічних ароматичних вуглеводнів, в атмосферному повітрі, оцінені відповідно до статті 4, не перевищують цільових значень, встановлених у додатку I.

В проекті Програми враховуються засади Директиви 2004/107/ЄС в частині покращення моніторингу й оцінювання якості повітря.

Директива 2008/50/ЄС «Про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи» встановлює заходи, спрямовані на:

1. Визначення і встановлення цілей для захисту якості атмосферного повітря з метою уникнення, попередження чи зменшення шкідливих впливів на здоров'я людини та довкілля в цілому;

2. Оцінку якості атмосферного повітря в державах-членах на основі загальних методів та критеріїв;

3. Отримання інформації про якість атмосферного повітря з метою допомогти боротьбі із забрудненням повітря та його негативними наслідками, а також контролю довгострокових тенденцій та удосконалень, що виникають в результаті заходів, які вживаються на національному рівні та на рівні Співтовариства;

4. Гарантування того, що така інформація стосовно якості атмосферного повітря доступна громадськості;

5. Підтримку якості повітря, якщо вона на належному рівні, та її покращення в інших випадках;

6. Сприяння росту співпраці між державами-членами щодо зменшенні рівня забруднення повітря.

У проєкті Програми повністю враховані зобов'язання перелічені вище, метою яких є зменшення викидів забруднюючих речовин, моніторинг стану атмосфери, прозорість інформації по відношенні до населення.

Директива 2010/75/ЄС «Про промислові викиди (інтегрований підхід до запобігання забрудненню та його контролю)» встановлює правила інтегрованого підходу до запобігання забрудненню, що виникає внаслідок промислової діяльності, та його контролю. Вона також встановлює правила, розроблені, щоб запобігати викидам у повітря, води та ґрунти або, якщо це можливо, скорочувати їх та щоб запобігати накопиченню відходів, для того щоб досягти високого рівня захисту довкілля в цілому.

Директива визначає зобов'язання щодо наявності дозволу. Держави-члени вживають необхідних заходів, щоб забезпечити, що жодна установка згорання, установка зі спалювання відходів або установка зі сумісного спалювання відходів чи жоден об'єкт не функціонує без дозволу. Держави-члени повинні вживати заходів, необхідних для забезпечення повної узгодженості умов і процедур надання дозволу, якщо до цього процесу залучено більше одного компетентного органу або більше одного оператора або якщо надається більше одного дозволу, для того щоб гарантувати дієвий інтегрований підхід всіх органів, компетентних для цієї процедури.

Також визначено зобов'язання експлуатуючої організації, до якій відноситься:

(a) вживаються усі належні запобіжні заходи по відношенню до забруднення;

(b) застосовуються найкращі наявні технології;

(c) не спричиняється значного забруднення;

(d) попереджається утворення відходів у відповідності до Директиви 2008/98/ЄС;

(e) якщо відходи утворено, їх, у порядку пріоритетності та у відповідності до Директиви 2008/98/ЄС, підготовляють до повторного використання, переробки або відновлення, а якщо це технічно та економічно неможливо, його ліквідують, при цьому уникаючи або зменшуючи будь-який негативний вплив на навколишнє середовище;

(f) енергія використовується раціонально;

(g) вживаються необхідні заходи для попередження аварій та обмеження їх наслідків;

(h) вживаються необхідні заходи для остаточного припинення діяльності для уникнення будь-якого ризику забруднення та повернення місцевості, в якій відбувалась діяльність, до задовільного стану за визначенням у статті 22.

Проєкт Програми побудований таким чином, щоб комплексно охопити та визначити основні цілі і способи вирішення проблем, відповідальності сторін та контролю виконання.

Конвенція про трансграничне забруднення повітря на великій відстані від 13.11.1979 р.

Основними принципами діяльності сторін Конвенції ЄЕК ООН про трансграничне забруднення повітря на великій відстані є охорона людини й навколишнього середовища від забруднення повітря.

Співробітництво держав у рамках вищезгаданих актів реалізується за такими основними напрямками: взаємні консультації й переговори; моніторинг й оцінка стану навколишнього середовища; обмін науковою, технічною, технологічною інформацією, обмін

фахівцями; контроль за реалізацією актів у формі періодичних доповідей, повідомлень і нарад.

Конвенція встановила необхідність проведення регулярних спостережень і досліджень впливу транскордонних повітряних потоків токсичних речовин, насамперед, на природні екосистеми, а також на соціально-екологічні системи. На сьогодні прийняті 8 протоколів до вищезгаданої Конвенції, що мають особливе значення для її реалізації.

Транскордонне перенесення забруднюючих речовин – це комплексна проблема, у сфері якої екологічна політика вже має науково-методичне та практичне застосування. Транскордонні впливи багато в чому ініціюють об'єднання різних країн у справі оздоровлення навколишнього природного середовища. Зрозумілим є те, що багато сучасних технологій у теплоенергетиці, хімічній та інших галузях промисловості, а також на транспорті та в сільському господарстві є потенційним джерелом ризику для суміжних країн. Розуміння важливості цієї проблеми сприяло розвитку досліджень з контролю та прогнозування транскордонних забруднень. Створюються та розвиваються міжнародні системи оцінки і керування ризиком аварійних і надзвичайних ситуацій за умов транскордонного впливу.

Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані вимагає від сторін здійснення обміну наявною інформацією про викиди забруднювачів повітря, що були здійснені з площ (за узгодженою мережею квадратів 50×50 км), дані про потоки забруднювачів повітря через національні кордони і за узгоджені періоди.

Керівним органом Спільної програми спостережень та оцінки розповсюдження забруднювачів повітря на великі відстані у Європі (Програма ЕМЕП) до Конвенції 1979 року розроблені та направлені Сторонам Конвенції Керівні принципи оцінки та представлення даних про викиди забруднюючих речовин в регіоні ЕМЕП.

Програмою передбачається ефективна система моніторингу атмосферного повітря, забезпечення якості повітря на безпечному для здоров'я населення рівні.

Орхуська Конвенція від 25.06.1998 р., конвенція Європейської Економічної Комісії ООН про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

З метою сприяння захисту права кожної людини нинішнього і майбутніх поколінь жити в навколишньому середовищі, сприятливому для її здоров'я та добробуту, кожна зі Сторін гарантує права на доступ до інформації, на участь громадськості в процесі прийняття рішень і на доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища, відповідно до положень цієї Конвенції.

В частині розгляду та прийняття рішення щодо затвердження ДДП, а також врахування інтересів, зауважень, пропозицій громадськості проєкт Програми в оновленій редакції розроблявся відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» та Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а, отже, здійснювались етапи громадського обговорення, врахування наданих консультацій.

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (англ. United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) — міжнародний екологічний договір, мета якого полягає в стабілізації концентрації парникових газів в атмосфері на такому рівні, який не допускає би небезпечного антропогенного впливу на клімат Землі.

Основними зобов'язаннями європейського рівня відповідно до даної конвенції для країн зазначених у Додатку 1, серед яких є Україна, є застосування відповідних заходів у пом'якшенні наслідків зміни клімату шляхом обмеження своїх антропогенних викидів парникових газів і захисту та підвищення якості своїх поглиначів і накопичувачів парникових газів. Така політика і заходи продемонструють лідерство розвинутих країн у зміні довгострокових тенденцій щодо антропогенних викидів відповідно до мети Конвенції з визнанням того факту, що повернення до кінця нинішнього десятиліття колишніх рівнів антропогенних викидів двоокису вуглецю та інших парникових газів, які не регулюються Монреальським протоколом, буде сприяти такій зміні, і, беручи до уваги відмінності

вихідних точок і підходів цих Сторін в їх економічних структурах і базах ресурсів, необхідність збереження високих і стійких темпів економічного росту, наявні технології та інші конкретні обставини, а також необхідність справедливого і належного вкладу кожної з цих Сторін у глобальні зусилля по реалізації даної мети.

На сьогодні Європейська політика відносно підтримки якості повітря на безпечному для здоров'я населення рівні направлена на значне його покращення за рахунок загального скорочення об'ємів викидів та пріоритезації ЗР з урахуванням їх токсичності. Очікується, що спільні заходи, розроблені різними країнами в рамках двох основних європейських процесів «Довкілля для Європи» та «Довкілля та здоров'я», дозволять спрямувати діяльність країн на зниження негативного тиску забрудненого довкілля на здоров'я населення.

З метою поліпшення якості атмосферного повітря та посилення реагування на наслідки зміни клімату, а також досягнення цілей сталого низьковуглецевого розвитку всіх галузей економіки, Україна має забезпечити виконання ратифікованих міжнародних документів щодо протидії змінам клімату та поліпшення якості атмосферного повітря. Особливо це стосується населення, яке проживає у техногенно-навантажених регіонах, до яких відноситься й м. Запоріжжя, що характеризуються зосередженням великої кількості металургійних, хімічних, машинобудівних та інших промислових підприємств, які обумовлюють високий техногенний тиск на здоров'я жителів, створюючи високі рівні інгаляційного ризику. Зобов'язання України щодо європейських директив враховувалися під час підготовки документа державного планування.

5.2. Аналіз зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, встановлених на державному рівні

Проектні рішення, що передбачаються Програмою в оновленій редакції розроблені з урахуванням Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; Закону України «Про систему громадського здоров'я»; Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» тощо.

Згідно статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища» Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» на державному рівні було прийнято ряд зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;

- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва.

Закон України «Про систему громадського здоров'я» регулює суспільні відносини у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, визначає відповідні права і обов'язки державних органів та органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб у цій сфері, встановлює правові та організаційні засади здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення. До основних зобов'язань даного Закону, що потребують виконання на місцевому рівні, належать медико-санітарні вимоги щодо безпечності для здоров'я і життя людини атмосферного повітря:

1. Атмосферне повітря у населених пунктах, у місцях масового відпочинку населення, рекреаційних зонах, а також повітря у житлових та виробничих приміщеннях, у закладах освіти, закладах охорони здоров'я та інших закладах, в інших місцях тривалого чи тимчасового перебування людей не повинно справляти шкідливий вплив на людину.

2. Критерії безпеки для людини атмосферного повітря у населених пунктах, у місцях масового відпочинку населення, рекреаційних зонах, а також повітря у житлових та виробничих приміщеннях, у закладах освіти, закладах охорони здоров'я та інших закладах, в інших місцях тривалого чи тимчасового перебування людей, у тому числі гранично допустимі концентрації (рівні) хімічних, біологічних речовин та патогенних і умовно-патогенних мікроорганізмів, твердих частинок (PM10, PM2,5) у повітрі, визначаються державними медико-санітарними нормативами та правилами.

3. Суб'єкти господарювання та громадяни під час здійснення своєї діяльності зобов'язані вживати необхідних заходів для запобігання та усунення причин забруднення атмосферного повітря, фізичного впливу на атмосферу в населених пунктах, місцях масового відпочинку населення, рекреаційних зонах, а також повітря у житлових та виробничих приміщеннях, у закладах освіти, закладах охорони здоров'я, інших місцях тривалого чи тимчасового перебування людей.

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. До основних зобов'язань даного Закону, що потребують виконання на місцевому рівні, належать: Стаття 33. 1. До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать: а) власні (самоврядні) повноваження: ...2) підготовка і подання на затвердження ради проектів місцевих програм охорони довкілля, участь у підготовці загальнодержавних і регіональних програм охорони довкілля; б) делеговані повноваження: 1) здійснення контролю за додержанням природоохоронного законодавства, використанням і охороною природних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення, відтворенням лісів; 11) створення та забезпечення функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем, які є складовою мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації.

Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» встановлює правові та організаційні засади щодо запобігання, зменшення та контролю забруднення, що виникає в результаті провадження видів діяльності, визначених цим Законом, для забезпечення високого рівня захисту довкілля та конституційних прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля шляхом застосування інтегрованого підходу до

регулювання забруднення та впровадження найкращих доступних технологій та методів управління.

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» говорить про те, що метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей. Однією з яких є зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення. Для досягнення цієї цілі є виконання ряду завдань, одним з яких є зниження рівня забруднення атмосферного повітря.

Зобов'язання державного рівня у сфері якості атмосферного повітря визначаються наступними базовими документами:

- 1) Законом України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 р.;
- 2) Постановою КМУ «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» від 14.08.2019 р. №827;
- 3) наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.04.2021 р. №300 «Про затвердження Порядку розміщення пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря в зонах та агломераціях», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 13.05.2021 р. за №635/36257;
- 4) наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 27.06.2023 р. №448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 23.08.2023 р. за №1475/40531;
- 5) наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 15.10.2012 р. №491 «Про затвердження Методики оцінки ефективності реалізації регіональних природоохоронних та державних (загальнодержавних) цільових екологічних програм», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.12.2012 р. за №2146/22458;
- 6) ОНД-86 «Методика розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що містяться у викидах підприємств»;
- 7) наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 р. №173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24.06.1996 р. за №379/1404;
- 8) наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.2022 р. №89 «Про затвердження Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря»;
- 9) наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18.10.2023 р. №1811 «Про затвердження Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров'я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря»;
- 10) наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.05.2024 р. № 813 «Про затвердження державних медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць».

Результатом дотримання положень законодавства усіма суб'єктами господарювання є якісний стан атмосферного повітря, а значить відповідний та нормативний рівень забруднення повітря. Процедура спостереження й оцінки стану атмосферного повітря регулюється Постановою КМУ «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» від 14.08.2019 р. №827. Згідно даної Постанови: «державний моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря проводиться з метою забезпечення збирання, оброблення, збереження та проведення аналізу інформації про якість атмосферного повітря, оцінювання та прогнозування її змін і ступеня небезпечності,

розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень у галузі охорони атмосферного повітря, у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також інформування населення про якість атмосферного повітря, вплив його забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення».

Впровадження сучасного обладнання та прогресивних планувальних рішень веде до зниження енергозатрат, а також зниження забруднення атмосфери.

Обов'язковим є дотримання санітарних розривів (санітарно-захисна зона) від джерел шкідливості до межі житлової забудови, ділянок громадських установ, будинків і споруд, в тому числі дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних установ, закладів соціального забезпечення та інших, прирівняних до них об'єктів згідно вимог ДСП №173-96.

Контроль за дотриманням нормативів викидів забруднюючих речовин в атмосферу проводиться підприємствами (внутрішній контроль). Зовнішній контроль здійснюється відповідними державними контролюючими органами.

Проект Програми в оновленій редакції повністю відповідає цілям державної екологічної політики та розроблений з урахуванням існуючої ситуації таким чином, щоб максимально врахувати та реалізувати комплекс заходів, спрямований в тому числі на виконання державної політики в сфері охорони атмосферного повітря.

5.3. Аналіз зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, встановлених на місцевому рівні

Як зазначалось в розділі 1.2 Звіту СЕО цілі Програми тісно пов'язані із завданнями і положеннями документів державного планування місцевого значення, зокрема:

- Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя, затвердженої рішенням Запорізької міської ради на 2022-2026 роки від 12.07.2023 № 29 ;
- Плану дій з адаптації до наслідків зміни клімату міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 27.05.2020 № 38;
- містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя», затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 27.09.2017 №3 1 «Про затвердження містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя» та внесення змін до генерального плану міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 15.09.2004 № 4»;
- низки інших і нормативно-правових актів.

Загалом, на основі опрацювання даних документів та їх аналізу, можна відмітити, що проект Програми в оновленій редакції відповідає та зберігає основні стратегічні цілі зазначених документів, а саме:

- місто Запоріжжя - місто чистого довкілля; місто високотехнологічної безпечної промисловості; місто ресурсозберігаючої та енергоефективної системи життєзабезпечення;
- зменшення забруднення атмосферного повітря через впровадження інноваційних проектів з використання альтернативних джерел енергії; сприяння розвитку у місті альтернативних джерел енергії;
- організація та впровадження відкритої системи моніторингу довкілля, зокрема атмосферного повітря, вод, ґрунтів; встановлення нових пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря; забезпечення функціонування пересувного пункту спостережень за забрудненням атмосферного повітря;
- впровадження системи інформування населення про стан довкілля;
- організація та проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища;
- використання відновлюваних джерел енергії;

- збільшення зелених зон міста;
- проведення інформаційної кампанії для представників бізнесу та промислових виробників для пояснення негативних наслідків від функціонування традиційних джерел енергії для довкілля, а також можливих негативних наслідків для електроенергетики від кліматичної зміни.

На підставі викладеного вище, можна сказати, що проєкт Програми в оновленій редакції розроблено на підставі діючого природоохоронного та санітарного законодавства і орієнтовано на виконання стратегічних цілей та завдань європейського, державного та місцевого рівнів, в сфері охорони атмосферного повітря.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.

Програма в оновленій редакції передбачає впровадження взаємопов'язаних природоохоронних, медико-профілактичних, правових, економічних, організаційно-технічних та інших заходів щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин для відновлення і забезпечення сталого функціонування екосистеми міста, які самі по собі є заходами, що впливають на покращення стану довкілля та здоров'я населення.

Очікуваний вплив кожного типу діяльності, що вказаний у проєкті Програми в оновленій редакції, визначено стосовно кожного екологічного компоненту, зазначеного в Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку». Відповідно до п. 6 ст. 1 даного Закону наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення означають «будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів». Узагальнені висновки щодо можливих наслідків від реалізації Програми в оновленій редакції для довкілля та здоров'я населення відображено в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення виконання завдань, передбачених Програмою в оновленій редакції

№	Чи може реалізація документу державного планування спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			X	+
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			X	
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			X	+
4.	Появу джерел неприємних запахів?			X	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи			X	+

	регіональні зміни клімату?				
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневій воді?			X	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			X	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			X	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			X	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			X	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			X	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			X	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			X	
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			X	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			X	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			X	
Відходи					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			X	
18.	Збільшення кількості утворюваних чи			X	

	накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?				
19.	Збільшення кількості відходів I- III класу небезпеки?			X	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			X	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			X	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			X	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			X	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			X	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			X	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			X	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями ДДП та цілями місцевих громад?			X	+
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			X	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			X	+
30.	Збільшення площ зернових культур або сільсько-			X	

	господарських угідь в цілому?				
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			X	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			X	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			X	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			X	
Населення та інфраструктура					
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			X	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			X	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			X	+
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			X	+
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			X	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			X	+
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			X	+
42.	Погіршення екологічного			X	+

	моніторингу?				
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			X	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			X	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			X	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			X	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			X	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			X	+
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			X	+
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			X	

Запропоновані заходи спрямовані виключно на досягнення покращення якості атмосферного повітря м. Запоріжжя та забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення та жодним чином не спричинятимуть негативних наслідків на інші компоненти довкілля, такі як водні та земельні ресурси, відходи, біорізноманіття, природоохоронні території і об'єкти, зокрема території Смарагдової мережі UA0000106 Kakhovske Reservoir, UA0000093 Dniprovske Reservoir, рекреаційні зони та культурну спадщину, а навпаки їх реалізація часто впливатиме на пом'якшення існуючої ситуації.

У випадку успішного впровадження низки передбачених заходів очікується довгостроковий позитивний ефект, коротко-, середньо- та довгострокових негативних наслідків виконання проєкту Програми не передбачається.

Під короткочасним та локальним впливом під час виконання підготовчих і будівельних робіт, реконструкції, капітального ремонту, дооснащення тощо на певних промислових підприємствах, які розглядалися Програмою в оновленій редакції, слід

розуміти, що негативних безповоротних негативних наслідків такі роботи не нестимуть. Усі вони спрямовані на досягнення пріоритетної мети – зниження викидів в атмосферне повітря та санітарно-епідеміологічне благополуччя міста.

Аналіз завдань, цілей та очікуваних результатів Програми в оновленій редакції не дав підстав для визначення: вторинних екологічних наслідків її реалізації; кумулятивних екологічних та синергічних екологічних наслідків.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Розроблений проєкт Програми в оновленій редакції включає необхідний комплекс природоохоронних, організаційно-технічних та інших заходів для зменшення фонового забруднення атмосферного повітря міста фенолом, загальним пилом, оксидом азоту, діоксидом азоту та формальдегідом основними підприємствами I, II групи, перелік яких визначений у Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, та підприємств III групи, які мають паливовикористовуюче обладнання, що працює на твердих видах палива.

Сама Програма і полягає в тому, щоб визначити необхідні заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків, що склалися, вона формує стратегію для кожного з визначених та представлених напрямків охорони атмосферного повітря та першочергові заходи щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання міста на період 2024-2035 років.

В Програму охорони довкілля внесені такі додаткові заходи, що не призводять до появи негативних наслідків при їх реалізації, а навпаки призводять до суттєвого скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря завдяки зупинці мартенівського виробництва ПАТ «Запоріжсталь» поступово до 2035 року.

У розділі 6 Звіту про СЕО проаналізовано та охарактеризовано ймовірні наслідки для довкілля, в тому числі й для здоров'я, які можуть бути результатом впровадження Програми в оновленій редакції. Зауважимо, що запропоновані Програмою в оновленій редакції заходи не несуть негативних наслідків для довкілля та націлені виключно на забезпечення покращення якості атмосферного повітря та зменшення ризиків для здоров'я населення.

Відповідно до розділу IX проєкту Програми в оновленій редакції – СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ (I ЕТАП – 2023-2029 роки, II ЕТАП–2030-2035 роки), ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ) усі передбачені заходи можна умовно розділити на три блоки:

Блок 1. Поетапне зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання міста.

- продовження впровадження природоохоронних заходів, визначених (за наявності) згідно з діючими інтегрованими довкіллевіми дозволами для підприємств (які повинні отримати інтегрований довкіллевий дозвіл) та дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря для інших промислових підприємств;
- розробка природоохоронних заходів щодо поетапного зменшення обсягів викидів ЗР (азоту діоксиду, пилу НДЗС, сірководню) на пріоритетованих ДВ промислових підприємств з метою зменшення ризику для здоров'я всіх груп населення до прийняттого рівня.
- дотримання обсягів викидів (г/с, при незмінній об'ємній витраті) азоту діоксиду, пилу НДЗС, сірководню, фенолу, сірковуглецю, азоту оксиду, формальдегіду на ДВ промислових підприємств, передбачених вихідними даними згідно діючих дозволів на викиди ЗР в атмосферне повітря.
- впровадження управлінських (організаційно-технічних) заходів щодо зменшення обсягів викидів від пересувних джерел (використання палива, яке відповідає вимогам

сучасних екологічних норм (контроль на АЗС, АГЗП); запровадження часового обмеження руху автомобілів, зокрема, призначених для перевезення вантажів, створення об'їзних доріг для транзитного транспорту, організація безупинного руху за принципом «зеленої хвилі» тощо, особливо під час виникнення несприятливих метеорологічних умов; збільшення кількості «екологічно чистого» громадського транспорту та розробка державних програм розвитку велосипедного транспорту та мікромобільності, тощо).;

- організації та впровадження комплексу заходів по недопущенню вторинного пилоутворення.

До інших завдань та заходів цього блоку відноситься проведення додаткового озеленення (враховуючи компенсаційне висадження дерев) для створення перешкоди розповсюдженню руху та поглинання забрудненої повітряної маси за напрямками найближчої житлової забудови зі сторони впливу промислових майданчиків та автодоріг, згідно вимог п. 5.13 ДСП №173-96, та з урахуванням існуючої інфраструктури і цільового призначення земельних ділянок.

Блок 2. Поліпшення контролю щодо екологічної ситуації (якості атмосферного повітря) у місті згідно екологічних та гігієнічних вимог.

- впровадження систем автоматизованого спостереження за викидами забруднюючих речовин на стаціонарних джерелах промислових підприємств (згідно Постанови КМУ №272 від 28.03.2023 р.).
- проведення інструментальних досліджень (атестованими лабораторіями, які мають свідоцтво про визнання технічної компетентності) за дотриманням гігієнічних нормативів забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у контрольних точках на межі встановленої СЗЗ та найближчої житлової забудови з встановленою кратністю 1 раз в квартал, враховуючи (за наявності) затверджені графіки визначені висновками на підставі проведеної державної санітарно-епідеміологічної експертизи (до 01.10.2023 р.) або процедури встановленої згідно діючого санітарного законодавства України.
- підвищення ефективності існуючої (Запорізького обласного центру з гідрометеорології) та організації (зокрема обслуговування) автоматизованої системи моніторингу за станом забруднення атмосферного повітря.
- забезпечення функціонування пересувного пункту спостережень за забрудненням атмосферного повітря (мобільна лабораторія) ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ».
- створення інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря агломерації «Запоріжжя», відповідно до Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 12.07.2023 № 29.

До інших завдань та заходів цього блоку відноситься сприяння розвитку системи громадського моніторингу якості атмосферного повітря.

Блок 3. Забезпечення безпечних рівнів санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності мешканців міста та підвищення рівня їх суспільної екологічної свідомості та обізнаності.

- впорядкування нормативних та встановлених санітарно-захисних зон промислових, комунальних, інших підприємств, установ та організацій у встановленому порядку згідно діючого санітарного законодавства.
- розробки медико-профілактичних програм для здоров'я всіх груп населення (зокрема чутливих – діти, вагітні жінки, люди похилого віку та особи з захворюваннями легень та серцево-судинної системи), що проживають у визначених зонах неприйнятної ризику шляхом регулярних скринінгових оглядів для раннього виявлення індикаторної, генетичної та онкологічної патологій

- проведення просвітницьких кампаній та санітарно-освітньої роботи, спрямованої насамперед на ведення здорового способу життя, зміцнення імунітету та підвищення резистентності організму людини до антропогенних чинників.
- До інших завдань та заходів цього блоку відноситься:
- проведення наукових досліджень щодо впливу та оцінки ризику для здоров'я населення забруднення атмосферного повітря від викидів автотранспорту.
- організація додаткових наукових епідеміологічних досліджень щодо виявлення груп ризику, ранніх та прихованих форм захворювань серед експонованого населення.
- проведення додаткових інструментальних досліджень для визначення причин перевищень рівнів фонових концентрацій фенолу, формальдегіду та сірковуглецю на території агломерації «Запоріжжя» шляхом проведення досліджень в «умовно чистих» зонах з метою оцінки промислового внеску зазначених речовин у забруднення атмосферного повітря міста, враховуючи суб'єкти господарювання, які експлуатують автотранспорт.
- вжиття заходів щодо організації своєчасного оповіщення населення під час виникнення НМУ з метою обмеження перебування людей на відкритому повітрі; зменшення їх фізичного навантаження, зволоження приміщень, перегляду питного режиму тощо.

Варто зауважити, що запропоновані Програмою заходи, зокрема Блоку 1 – поетапне зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання міста, передбачає здійснення реконструкції, капітального ремонту, дооснащення тощо на певних промислових підприємствах, які розглядались Програмою. В такому випадку ймовірно передбачається короткочасний та локальний вплив під час виконання підготовчих і будівельних робіт. Підприємства зобов'язані проходити процедуру ОВД згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (виключно для яких це передбачено даним Законом), де буде розглянуто та проаналізовано вплив на усі компоненти довкілля, у т.ч. будуть передбачені заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів, а також заходи із запобігання чи пом'якшення впливу надзвичайних ситуацій на довкілля та заходів реагування на надзвичайні ситуації.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки використано наступні методи: статистичний метод (виконано збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників); метод екстраполяції, який є ефективним саме при короткостроковому прогнозуванні (вивчення кількісних та якісних параметрів за попередні роки з подальшим логічним продовженням тенденцій розвитку в прогнозованому періоді); метод моделювання (проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та стан здоров'я й добробут населення).

У процесі СЕО розглянуто два альтернативних сценарії:

- інноваційний (екологічно збалансований) сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження проєкту Програми в оновленій редакції, який передбачає впровадження запропонованих заходів, а також додаткових заходів запропонованих підприємствами ПАТ «Запоріжсталь», АТ «Мотор Січ», а також депутатів Запорізької міської ради, і як наслідок створення умов сталого розвитку м. Запоріжжя для забезпечення екологічної безпеки, захисту життя та здоров'я населення мешканців міста від негативного впливу, обумовленого забрудненням атмосферного повітря;

- «нульовий» сценарій розвитку (якщо Програму в оновленій редакції не буде затверджено, екологічні проблеми (зокрема якість атмосферного повітря) і поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться незмінним). Реалізація «нульового сценарію» не відповідає пріоритетам державної екологічної політики та вирішенню проблем на місцевому рівні, зникають передумови покращення стану атмосферного повітря та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення.

Додаткова виправдана альтернатива в даному випадку є складним завданням, адже розроблена Програма охорони довкілля є унікальною на даний момент в Україні, з урахуванням того, що місто Запоріжжя є одним з найбільш техногенно-навантажених міст країни. Проект Програми в оновленій редакції розроблений таким чином щоб охопити всі сфери можливі для оптимізації в частині зменшення викидів та попередження негативних наслідків на здоров'я населення в довгостроковій перспективі. Власне в самій Програмі охорони довкілля визначено перелік природоохоронних, медико-профілактичних, правових, економічних, організаційно-технічних та інших заходів щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин для відновлення і забезпечення сталого функціонування екосистеми міста, визначених основними завданнями Програми охорони довкілля та додатковими, що запропоновані підприємствами ПАТ «Запоріжсталь», АТ «Мотор Січ», а також депутатами Запорізької міської ради. Реалізація Програми в оновленій редакції передбачена у два етапи: I етап – 2024-2029 рр.; II етап – 2030-2035 рр.

Альтернативою, розробленою в такій структурі, Програмі може бути Програма, яка включатиме в себе 2 блоки передбачених заходів, а саме:

Блок 1. Поетапне зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання міста.

Блок 2. Поліпшення контролю щодо екологічної ситуації (якості атмосферного повітря) у місті згідно екологічних та гігієнічних вимог.

Результативність такої Програми легше проконтролювати та промоніторити, а також оцінити якість виконаних завдань. Тобто, в першочерговий період після впровадження заходів Блоків 1, 2 можна чітко спостерігати динаміку кількісних показників викидів, а також провести аналіз на необхідність розробки додаткових заходів чи визначити неефективність вже реалізованих.

Щодо Блоку 3 – Забезпечення безпечних рівнів санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності мешканців міста та підвищення рівня їх суспільної екологічної свідомості та обізнаності. То такі заходи, що включають в себе розробку медико-профілактичних програм, проведення просвітницьких кампаній, додаткового озеленення та ін, потребують більш тривалого часу оцінки їх ефективності. Тобто результативність цих заходів можна буде оцінити лише з часом у вигляді динаміки на перспективу.

Зважаючи на все вищесказане, можна резюмувати, що реалізована Програма в оновленій редакції очевидно принесе позитивні зміни, проте зважаючи на міжнародні, державні та регіональні зобов'язання є чітка необхідність у збереженні принципів сталого розвитку, згідно якого формування екологічної свідомості, розробка медико-профілактичних програм, проведення наукових досліджень щодо впливу від антропогенного навантаження в частині викидів в атмосферне повітря є критично важливим для збереження добробуту та здоров'я населення міста зокрема.

Отже, проект Програми в оновленій редакції в такому вигляді в якому він розроблений, а саме з реалізацією запропонованих трьох блоків заходів до 2035 року (з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1413) є оптимальним варіантом з точки зору вирішення проблем в частині забруднення атмосферного повітря, дотримання законодавства та очікуваних результатів.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Основні вимоги організації та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення визначені та затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Моніторинг повинен бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умов життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

До індикаторів, що допоможуть виміряти ефективність виконання Програми будуть включені наступні показники:

- загальний обсяг зменшення викидів ЗР – вимірювання загального обсягу викидів ЗР від пріоритезованих ДВ (які створюють найбільші внески в усереднені концентрації пріоритетних ЗР) зазначених у розділі 6.2 у м. Запоріжжя (у відсотках або абсолютних одиницях вимірювання – г/с та порівняння з базовим рівнем (довоєнним періодом) для оцінки динаміки їх зниження;
- частка скорочення обсягів викидів ЗР від пріоритезованих ДВ (які створюють найбільші внески в усереднені концентрації пріоритетних ЗР) зазначених у розділі 6.2 у м. Запоріжжя від загального обсягу (у відсотках) та порівняння з базовим рівнем (довоєнним періодом);
- зменшення кількісних показників викидів конкретних ЗР для кожного суб'єкта господарювання включеного до Програми – оцінка викидів окремих ЗР (зокрема пил НДЗС (зокрема РМ_{2.5}), азоту діоксид, сірководень) та порівняння з базовим рівнем (довоєнним періодом) для оцінки динаміки їх зниження;
- зменшення кількості випадків перевищень ГДК (середньодобових/ максимально-разових) або граничних значень згідно з наказом МОЗ №813, вимогами Постанови КМУ від 14 серпня 2019 р. № 827, Директиви ЄС 2008/50/ЄС, рекомендаціями ВООЗ для вмісту пріоритетних ЗР (зокрема пилу НДЗС (РМ_{2.5}), азоту діоксиду, сірководню; % загальної кількості визначень) у базовій мережі спостережень м. Запоріжжя порівняно з базовим рівнем (довоєнним періодом);
- зменшення кількості днів, у які забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя перевищувало ГДК або граничні значення згідно з наказом МОЗ №813, вимогами Постанови КМУ від 14 серпня 2019 р. № 827, Директиви ЄС 2008/50/ЄС, рекомендаціями ВООЗ для вмісту пріоритетних ЗР (зокрема пилу НДЗС (РМ_{2.5}), азоту

діоксиду, сірководню; дні або % днів за рік) порівняно з базовим рівнем (довоєнним періодом);

- досягнення нормативів (ГДК) чи граничних значень згідно з наказом МОЗ №813, вимогами Постанови КМУ від 14 серпня 2019 р. № 827, Директиви ЄС 2008/50/ЄС, рекомендаціями ВООЗ пріоритетних ЗР (зокрема пилу НДЗС (PM_{2.5}), азоту діоксиду, сірководню) в атмосферному повітрі;
- покращення комплексного індексу забруднення атмосферного повітря (ІЗА) м. Запоріжжя порівняно з базовим рівнем (довоєнним періодом);
- відсоток суб'єктів господарювання, які впровадили природоохоронні заходи для зниження викидів ЗР та покращення якості атмосферного повітря;
- рівень забруднення атмосферного повітря пріоритезованими ЗР – аналіз даних моніторингу забруднення атмосферного повітря та порівняння з базовим рівнем (довоєнним періодом);
- зменшення кількості випадків звернень за амбулаторною допомогою до закладів охорони здоров'я зі скаргами на загострення захворювань серцево-судинної та дихальної систем;
- зменшення рівня захворюваності та смертності від хвороб серцево-судинної та дихальної систем;
- зменшення рівня госпіталізацій пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної та дихальної систем;
- збільшення рівня проведення регулярних скринінгових оглядів за групами ризику для раннього виявлення індикаторної, генетичної та онкологічної патологій (зокрема серед чутливих груп – вагітні жінки, діти та люди похилого віку), що проживає у визначених зонах неприйняттого (підвищеного) ризику;
- зменшення кількості скарг та звернень на якість атмосферного повітря;
- кількість кампаній, спрямованих на промоцію здоров'я (в закладах охорони здоров'я, освіти тощо);
- кількість висаджених зелених насаджень навколо промислових майданчиків;
- участь громадськості та стейкхолдерів – аналіз та оцінка рівня участі громадськості та стейкхолдерів у реалізації Програми.

Індикатори зменшення обсягів викидів передбачені до порівняння з базовим рівнем (довоєнним періодом).

Моніторинг наслідків виконання Програми в оновленій редакції здійснюватиметься шляхом збору та аналізу інформації від Головного управління статистики у Запорізькій області, Запорізького обласного центру з гідрометеорології (дані метеостанції Запоріжжя), ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ», профільних департаментів та управлінь міської ради та інших наявних джерел.

Важливо розуміти, що дана Програма в оновленій редакції зорієнтована на перспективу і швидкий результат є доволі малоюмовірним, це глобальна робота яка тягне за собою не лише скорочення викидів в атмосферу, а загалом, зміну відношення економіки до стану довкілля, розуміння та впровадження принципів сталого розвитку, які працюватимуть на покоління. Основними причинами, що можуть стати перешкодою у швидкому ефекті реалізації Програми в оновленій редакції і як наслідок якісної оцінки її ефективності вважається:

- ведення бойових дій в країні, через нестабільність ситуації запровадження капіталомістких заходів є ризиком для підприємств;
- поетапність виконання запропонованих проєктом Програми в оновленій редакції заходів, тобто вони не стануть реалізовуватися всі водночас у випадку її затвердження. Для різних заходів визначено термін їх виконання, а також для окремих суб'єктів господарювання термін зазначено індивідуально (повна інформація міститься у Розділі

Х проєкту Програми в оновленій редакції). Загалом реалізація Програми передбачена у два етапи: I етап – 2024-2029 рр.; II етап – 2030-2035 рр.

Після скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 №64 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», відповідальним виконавцям визначеним Програмою необхідно проаналізувати заплановані заходи Програми та у разі необхідності звернутися до Запорізької міської ради з пропозицією та обґрунтуванням необхідності внесення змін у технічні рішення щодо їх виконання (без змін запланованих Програмою обсягів скорочення).

Моніторинг наслідків виконання Програми здійснюватиметься шляхом збору та аналізу інформації від Головного управління статистики у Запорізькій області, Запорізького обласного центру з гідрометеорології (дані метеостанції Запоріжжя), ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ», профільних департаментів та управлінь міської ради та інших наявних джерел.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Враховуючи географічне місце розташування м. Запоріжжя на значній відстані від меж сусідніх держав, ймовірні транскордонні наслідки на довкілля, у тому числі для здоров'я населення відсутні.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, яка затверджена рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, визначено комплекс природоохоронних, організаційно-технічних та інших заходів для зменшення фонового забруднення атмосферного повітря міста фенолом, загальним пилом, оксидом азоту, діоксидом азоту та формальдегідом основними підприємствами I, II групи, перелік яких визначений у Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, та підприємств III групи, які мають паливовикористовуюче обладнання, що працює на твердих видах палива.

Щодо Програми охорони довкілля було здійснено процедуру стратегічної екологічної оцінки (Єдиний реєстр СЕО, справа № 05-12-3751-23).

Проєкт Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, в оновленій редакції, є документом державного планування місцевого рівня, тобто об'єктом стратегічної екологічної оцінки.

Зміни до Програми охорони довкілля, які передбачені в оновленій редакції, підготовлені за дорученням секретаря Запорізької міської ради та постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології на основі пропозицій підприємств на основі пропозицій підприємств ПАТ «Запоріжсталь», АТ «Мотор Січ», а також депутатів Запорізької міської ради.

Підприємство ПАТ «Запоріжсталь» запропонувало додатковий захід по зупинці інших мартенівських печей, що не увійшли до Програми охорони довкілля.

Підприємством АТ «Мотор Січ» з посиланням на набрання чинності Законом України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» було запропоновано внести зміни до п. 1 таблиці 10.1. Програми та викласти його в такій редакції: «Впровадження природоохоронних заходів, визначених (за наявності) згідно з діючими інтегрованими довкіллєвими дозволами для підприємств (які повинні отримати інтегрований

довкіллявий дозвіл) та дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря для інших промислових підприємств».

Секретарем постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології, враховуючи збільшення кількості обстрілів промислової інфраструктури міста, було запропоновано внести додатковий захід до таблиці 10.1. Програми та викласти його в такій редакції: «При відновленні технологічного та газоочисного обладнання суб'єктів господарювання, які були знищені або пошкоджені внаслідок ворожих обстрілів, забезпечити об'єм викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідним стаціонарним джерелом на рівні не більше ніж встановлено у дозволі на викиди або в інтегрованому дозволі».

Також, депутатами Запорізької міської ради внесено пропозицію щодо виключення примітки 1 під пунктами 50, 56, 57, 58 таблиці 10.1 заходів Програми охорони довкілля, а також у всіх пунктах таблиці 10.2. Заходів Програми слова «відповідно до примітки 1» (та посилання на неї) виключити, крім пункту 7.

У проєкті Програми в оновленій редакції залишається попередньо визначений перелік природоохоронних, санітарних, організаційно-технічних та інших заходів щодо:

- зменшення обсягу викидів ЗР із стаціонарних джерел промислових підприємств;
- впорядкування нормативних та встановлених санітарно-захисних зон промислових, комунальних, інших підприємств, установ та організацій;
- організації автоматичного спостереження за викидами ЗР на стаціонарних джерелах та на межі санітарно-захисних зон підприємств;
- організації функціонування пересувного пункту спостережень за забрудненням атмосферного повітря (мобільна лабораторія) ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ»;
- зменшення негативного впливу викидів від пересувних джерел;
- недопущення вторинного пилоутворення;
- зниження та оцінки ризику для здоров'я всіх груп населення (зокрема чутливих груп – діти, вагітні жінки, люди похилого віку та особи з хронічними захворюваннями легень та серцево-судинної системи) до прийняттого рівня.

Від реалізації Програми очікується створення умов сталого розвитку м. Запоріжжя для забезпечення екологічної безпеки, захисту життя та здоров'я населення мешканців міста від негативного впливу, обумовленого забрудненням атмосферного повітря, шляхом досягнення медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі.

Для характеристики поточного стану довкілля м. Запоріжжя використано дані, Головного управління статистики у Запорізькій області, Запорізького обласного центру з гідрометеорології, ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ» тощо.

Екологічна ситуація в м. Запоріжжі сформована під впливом факторів, що пов'язані з функціонуванням потужного індустріального комплексу. Результати досліджень підтверджують, що виробничі джерела викидів мають домінуючий вплив на якість повітря в агломерації м. Запоріжжя.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми в оновленій редакції вказує на те, що виконання Програми позитивно вплине на стан атмосферного повітря: поетапно впроваджуватимуться заходи щодо зниження викидів промисловими підприємствами; ефективніше працюватиме моніторинг якості повітря; будуть проведені заходи із озеленення територій; впроваджені заходи щодо зменшення обсягів викидів від пересувних джерел та недопущення вторинного пилоутворення; регулярні скринінгові огляди за групами ризику для раннього виявлення індикаторної, генетичної та онкологічної патологій; проведення просвітницьких кампаній та профілактичних заходів, спрямованих на ведення здорового способу життя.

Дана Програма націлена на досягнення покращення якості атмосферного повітря м. Запоріжжя та забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення та жодним чином не спричиняє та не підсилює негативних наслідків на інші компоненти

довкілля, такі як водні та земельні ресурси, відходи, біорізноманіття, природоохоронні території і об'єкти, рекреаційні зони та культурну спадщину, а навпаки реалізація запропонованих Програмою заходів часто впливатиме на пом'якшення існуючої ситуації в місті.

У процесі СЕО розглянуто два альтернативних сценарії:

- інноваційний (екологічно збалансований) сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження проєкту Програми в оновленій редакції, який передбачає впровадження запропонованих заходів і як наслідок створення умов сталого розвитку м. Запоріжжя для забезпечення екологічної безпеки, захисту життя та здоров'я населення мешканців міста від негативного впливу, обумовленого забрудненням атмосферного повітря;
- «нульовий» сценарій розвитку (якщо Програму в оновленій редакції не буде затверджено, екологічні проблеми (зокрема якість атмосферного повітря) і поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться незмінним). Реалізація «нульового сценарію» не відповідає пріоритетам державної екологічної політики та вирішенню проблем на місцевому рівні, зникають передумови покращення стану атмосферного повітря та створення безпеки середовища життєдіяльності та санітарно-епідемічного благополуччя населення.

Також було розглянуто альтернативу зміни структури Програми в оновленій редакції, яка б включала 2 блоки передбачених заходів на противагу запропонованим 3-ом блокам, а саме:

Блок 1. Поетапне зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання міста.

Блок 2. Поліпшення контролю щодо екологічної ситуації (якості атмосферного повітря) у місті згідно екологічних та гігієнічних вимог.

Результативність такої Програми легше проконтролювати та промоніторити, а також оцінити якість виконаних завдань. Тобто, в першочерговий період після впровадження заходів Блоків 1, 2 можна чітко спостерігати динаміку кількісних показників викидів, а також провести аналіз на необхідність розробки додаткових заходів чи визначити неефективність вже реалізованих.

Щодо Блоку 3 – Забезпечення безпечних рівнів санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності мешканців міста та підвищення рівня їх суспільної екологічної свідомості та обізнаності. То такі заходи, що включають в себе розробку медико-профілактичних програм, проведення просвітницьких кампаній, додаткового озеленення та інше, потребують більш тривалого часу оцінки їх ефективності. Тобто результативність цих заходів можна буде оцінити лише з часом у вигляді динаміки на перспективу.

Зважаючи на вищенаведене, можна резюмувати, що реалізована Програма в оновленій редакції очевидно принесе позитивні зміни, проте зважаючи на міжнародні, державні та регіональні зобов'язання є чітка необхідність у збереженні принципів сталого розвитку, згідно якого формування екологічної свідомості, розробка медико-профілактичних програм, проведення наукових досліджень щодо впливу від антропогенного навантаження в частині викидів в атмосферне повітря є критично важливим для збереження добробуту та здоров'я населення міста зокрема.

З огляду на віддаленість міста від кордонів, впровадження Програми в оновленій редакції не матиме ймовірних транскордонних наслідків.

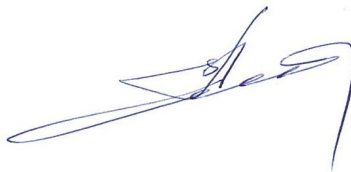
Контроль виконання Програми здійснюватиметься за допомогою оцінювання її результативності та ефективності через відповідні індикатори щодо моніторингу наслідків для довкілля, в тому числі й для здоров'я людей.

Результати моніторингу будуть використовуватися для вимірювання ефективності заходів Програми в оновленій редакції та щорічного інформування громадськості про досягнуті результати, наслідки для довкілля та здоров'я.

Загалом виконання даної Програми в оновленій редакції дасть можливість: зменшити викиди ЗР в атмосферне повітря; покращити якість атмосферного повітря міста; зменшити негативний вплив на здоров'я людей та покращити якість життя; стимулювати розвиток екологічних технологій та збільшити кількість підприємств, які їх впровадили; підвищити інвестиційну привабливість міста (покращити імідж міста як екологічно чистого та безпечного для життя та збільшити приплив інвестицій в екологічні проекти).

Все це, прямо означає, що Програма в оновленій редакції спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку та може бути прикладом для розроблення аналогічних програм у інших техногенно-навантажених містах України.

Начальник управління з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради



Гліб ЗОЛОТАРЬОВ

Начальник відділу екологічної безпеки управління з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради



Юлія ІВАНОВА

ДОДАТКИ

Публічне акціонерне товариство
Запорізький металургійний комбінат
«ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

Південне шосе, 72,
м. Запоріжжя, 69008, Україна
Факс: (061) 213-18-58
E-mail: office@zaporizhstal.com
Поточний рахунок № 26007962490637
в АТ «Перший Український Міжнародний Банк»,
МФО 334851

№ 84/2004428 від 06.03.2026р.
На № _____ від _____

**Секретарю Запорізької
міської ради
Регіні ХАРЧЕНКО**

Шановна пані Регіно!

На засіданні постійної комісії міської ради з питань екології, яке відбулося 21.01.2026, підприємство ПАТ «Запоріжсталь» звітувало про свою природоохоронну діяльність, а саме: про виконання заходів, передбачених дозволом на викиди, Меморандумом про спільні дії Запорізької міської ради та підприємств: ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», ТОВ «Запорізький ливарно-механічний завод» у сфері покращення стану довкілля м. Запоріжжя від 18.11.2020 року та Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженою рішенням Запорізької міської ради від. 30.04.2025 №28.

Пунктом 3 протоколу зазначеного засідання підприємству ПАТ «Запоріжсталь» доручено надати обґрунтовані пропозиції по зупинці інших мартенівських печей, що не увійшли до Програми охорони довкілля (копія протоколу додається).

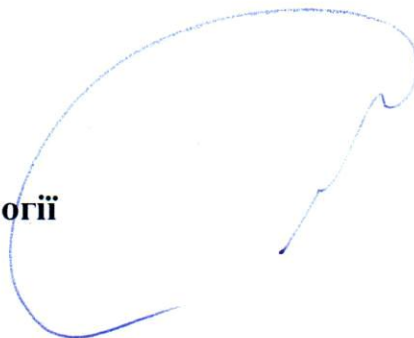
На виконання протокольного доручення ПАТ «Запоріжсталь» надає обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до розділу X Програми, а саме - захід по зупинці 6-ти мартенівських печей (додаються).

Враховуючи зазначене, просимо розглянути наші пропозиції та внести відповідні зміни до Програми.

Додаток: на 15 арк.

З повагою

**Директор з охорони праці,
промислової безпеки та екології**



К.О.Гаврилюк



ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА ПОСТІЙНА КОМІСІЯ

з питань екології

просп. Соборний, 206, м. Запоріжжя, 69105, тел.: (061) 224-69-10 / 224-69-60 / 224-69-59 /
224-69-61, e-mail: zprada@zp.gov.ua

ПРОТОКОЛ № 115

засідання постійної комісії з питань екології

21.01.2026

м. Запоріжжя

13:00

Присутні: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії, КІР'ЯНОВ Роман - секретар комісії,

Відсутні: МІЩЕНКО Дмитро - член постійної комісії,

Хід засідання:

1. Про затвердження порядку денного засідання:
 - Організаційні питання роботи постійної комісії;
 - Розгляд профільних питань;
 - Розгляд питань які виносяться на сесію міської ради;
 - Різне.

СЛУХАЛИ: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії

ПРОПОЗИЦІЯ: Пропозицію голови комісії підтримати

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»

СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»

«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

2. Щодо неможливості ПрАТ «Запоріжжябразив» приймати участь у засіданні постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології. Згідно листа підприємства ПрАТ "Запоріжжябразив" є критичним об'єктом інфраструктури України, визнаним стратегічно важливим підприємством у період воєнного стану. Діяльність охоплює виробництво абразивних матеріалів, які є невід'ємною частиною промислових процесів у багатьох галузях, включаючи оборонну промисловість, металургію та будівництво. У зв'язку з цим, будь-яка інформація про внутрішні процеси, технології, обсяги виробництва чи інші аспекти роботи підприємства підпадає під категорію чутливої та конфіденційної. Розголошення такої інформації в публічному форматі, особливо в режимі онлайн-трансляції на платформі YouTube, може становити серйозну загрозу не лише для підприємства, але й для національної безпеки загалом.

Управління організаційного
та документаційного забезпечення
діяльності Запорізької міської ради
вхід. № 0085/01.2-01.08/01
від 23.01.2026

СЛУХАЛИ: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії
 ВИСТУПИЛИ: ГАЙДАШ Ольга - голова громадської організації
 «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ».;
 КІР'ЯНОВ Роман - секретар комісії:
 Щодо конфіденційної інформації.
 ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань
 екологічної безпеки міської ради.:
 На наступному тижні провести зустріч з промисловими
 підприємствами, які звітували листом та не звітували на
 комісії щодо виконання природохоронних заходів.
 Щодо проблемного питання оприлюднення звітів
 підприємств в яких наявна конфіденційна інформація.

ПРОПОЗИЦІЯ: Пропозицію голови комісії підтримати

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
 СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
 «ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

3. Про природоохоронну діяльність підприємства ПАТ «Запоріжсталь». Виконання заходів, передбачених дозволом на викиди, Меморандумом про спільні дії Запорізької міської ради та підприємств: ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «ЗАПОРІЖВОНЕТРИВ», ТОВ «Запорізький ливарно-механічний завод» у сфері покращення стану довкілля м. Запоріжжя та Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя

СЛУХАЛИ: ХОЛІНА Інна Вікторівна - начальник управління охорони навколишнього середовища ПАТ «Запоріжсталь»

ВИСТУПИЛИ: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії:
 Надати звіт постійній комісії Запорізької міської ради з питань екології про природоохоронну діяльність підприємства ПАТ «Запоріжсталь»;
 КІР'ЯНОВ Роман - секретар комісії:
 Щодо звітування та утримання території в належному стані;
 ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради:
 Щодо автоматизованої системи моніторингу повітря, щодо зупинки мартенівських печей;
 ГАЙДАШ Ольга - голова громадської організації «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ».:
 Щодо автоматизованої системи вимірів викидів забруднюючих речовин, виконання заходів при несприятливих метеоумовах;

РАЛИК Микола - координатор громадської організації «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ»:

Щодо зупинки мартенівських печей, методів знищення карантинних рослин та утримання санітарно-захисної зони підприємства;

СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії:

Щодо зупинки інших мартенівських печей;

ВИРШИЛИ: Підприємству ПАТ «Запоріжсталь» надати до комісії обґрунтовані пропозиції по зупинці інших мартенівських печей

4. Проект № 21 від 16.01.2026 Про передачу функцій замовника.
СЛУХАЛИ: МАЛИШ Валентина - заступник начальника управління з питань екологічної безпеки міської ради.
ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
 СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
 «ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
5. Проект № 8 від 13.01.2026 Про встановлення права узуфрукта комунального майна Комунальному некомерційному підприємству «Міська лікарня №7» Запорізької міської ради (варіант 2).
СЛУХАЛИ: ЗАВОЮРА Інна - заступник директора департаменту з питань охорони здоров'я та медичного забезпечення міської ради.
ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
 СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
 «ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
6. Проект № 19 від 15.01.2026 Про встановлення права узуфрукта комунального майна Комунальному некомерційному підприємству «Лівобережний центр первинної медико-санітарної допомоги №1» Запорізької міської ради на нерухоме майно, розташоване по бульвару Шевченка, 25, корпус 1 (варіант 2).
СЛУХАЛИ: ЗАВОЮРА Інна - заступник директора департаменту з питань охорони здоров'я та медичного забезпечення міської ради.
ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
7. Проєкт № 20 від 15.01.2026 Про передачу функцій замовника будівництва та укладення договорів суперфіцію на користування земельними ділянками за адресою бульвар Шевченка, 25.
- СЛУХАЛИ: ЗАВОЮРА Інна - заступник директора департаменту з питань охорони здоров'я та медичного забезпечення міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проєкт рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
8. Проєкт № 25 від 16.01.2026 Про звіти постійних комісій Запорізької міської ради за 2025 рік.
- СЛУХАЛИ: КОРОЛЬОВ Олег - голова постійної комісії з питань депутатської діяльності, регламенту, законності, правопорядку та запобігання корупції.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проєкт рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
9. Проєкт № 28 від 21.01.2026 Про внесення змін до рішення міської ради від 23.12.2020 №10 «Про утворення виконавчого комітету Запорізької міської ради, визначення його чисельності» у редакції від 20.05.2024, та персонального складу виконавчого комітету Запорізької міської ради, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 20.05.2024 №60 у редакції від 05.03.2025.
- СЛУХАЛИ: КОРОЛЬОВ Олег - голова постійної комісії з питань депутатської діяльності, регламенту, законності, правопорядку та запобігання корупції
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проєкт рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.

10. Проект № 27 від 21.01.2026 Про затвердження розподілу обов'язків між секретарем Запорізької міської ради, першим заступником міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, заступниками міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, заступником міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради – керуючим справами виконавчого комітету Запорізької міської ради.
- СЛУХАЛИ: КОРОЛЬОВ Олег - голова постійної комісії з питань депутатської діяльності, регламенту, законності, правопорядку та запобігання корупції
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
11. Проект № 24 від 16.01.2026 Про продовження строку дії посвідчень.
- СЛУХАЛИ: КОРОЛЬОВ Олег - голова постійної комісії з питань депутатської діяльності, регламенту, законності, правопорядку та запобігання корупції.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
12. Проект № 6 від 13.01.2026 Про використання Запорізькою міською радою, як співвласника майна у праві спільної часткової власності, переважного права на купівлю частин квартири спільного заселення, розташованої за адресою: м.Запоріжжя, вул.Хортицьке шосе, буд.34, кв.163.
- СЛУХАЛИ: МАТКАЗІНА Олена - заступник директора департаменту з управління житлово-комунальним господарством міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
13. Проект № 7 від 13.01.2026 Про відмову від першочергового права купівлі частин квартири спільного заселення, розташованої за адресою: м.Запоріжжя, вул.Хортицьке шосе, буд.34, кв.163.
- СЛУХАЛИ: МАТКАЗІНА Олена - заступник директора департаменту з управління житлово-комунальним господарством міської ради.

- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
14. Проект № 11 від 14.01.2026 Про внесення змін до Програми розвитку та утримання житлово-комунального господарства м.Запоріжжя на 2026-2028 роки, затвердженої рішенням міської ради від 17.12.2025 №27.
- СЛУХАЛИ: МАТКАЗІНА Олена - заступник директора департаменту з управління житлово-комунальним господарством міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
15. Проект № 22 від 16.01.2026 Про визнання відновлення житлового будинку, розташованого за адресою: м.Запоріжжя, вул.Паралельна, буд.4, економічно недоцільним.
- СЛУХАЛИ: МАТКАЗІНА Олена - заступник директора департаменту з управління житлово-комунальним господарством міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
16. Проект № 23 від 16.01.2026 Про делегування функцій замовника будівництва та укладення договору доручення з державним підприємством «Місцеві дороги Запорізької області».
- СЛУХАЛИ: МАТКАЗІНА Олена - заступник директора департаменту з управління житлово-комунальним господарством міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.

17. Проект № 26 від 16.01.2026 Про проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, спрямованих на надання послуг з ветеринарно-санітарного обслуговування тварин, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з місцевого бюджету.
- СЛУХАЛИ: МАТКАЗИНА Олена - заступник директора департаменту з управління житлово-комунальним господарством міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
18. Проект № 16 від 14.01.2026 Про внесення змін до Міської комплексної програми соціального захисту населення міста Запоріжжя на 2025-2027 роки, затвердженої рішенням міської ради від 04.12.2024 №34 у редакції від 17.12.2025.
- СЛУХАЛИ: КОРШАКОВА Лідія - заступник директора - начальник управління економіки та фінансів департаменту соціального захисту населення міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
19. Проект № 15 від 14.01.2026 Про внесення змін до Програми надання фінансової підтримки мешканцям м. Запоріжжя, житло яких було зруйновано або стало непридатним до проживання внаслідок ракетних обстрілів, диверсій, тощо, спричинених військовою агресією Російської Федерації, затвердженої рішенням міської ради від 27.01.2023 № 4 у редакції від 17.12.2025.
- СЛУХАЛИ: КОРШАКОВА Лідія - заступник директора - начальник управління економіки та фінансів департаменту соціального захисту населення міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.

20. Проект № 5 від 13.01.2026 Про внесення змін до рішення міської ради від 19.11.2025 №32 «Про затвердження списків присяжних».
- СЛУХАЛИ: ШУЛЬГА Олександр - заступник директора департаменту правового забезпечення міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
21. Проект № 17 від 14.01.2026 Про внесення змін до рішення міської ради від 27.04.2023 №122 «Про організацію суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану» в редакції від 17.12.2025.
- СЛУХАЛИ: ШУЛЬГА Олександр - заступник директора департаменту правового забезпечення міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
22. Проект № 18 від 14.01.2026 Про внесення змін до Міської цільової програми розвитку цивільного захисту населення і території міста Запоріжжя, попередження виникнення надзвичайних ситуацій, утримання та облаштування захисних споруд цивільного захисту, створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення на 2022-2026 роки, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 27.07.2022 №28, у редакції від 17.12.2025.
- СЛУХАЛИ: ФУСТІЙ Олександр - заступник начальника управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
23. Проект № 3 від 09.01.2026 Про внесення змін до рішення міської ради від 17.12.2025 №62 «Про бюджет Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік».
- СЛУХАЛИ: НАЛИВАЙКО Катерина - заступник директора департаменту фінансової та бюджетної політики міської ради.

- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
24. Проект № 14 від 14.01.2026 Про укладення договорів суперфіцію на користування земельними ділянками.
- СЛУХАЛИ: ЛИСЕНКО Віталій - перший заступник директора департаменту освіти і науки міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
25. Проект № 12 від 14.01.2026 Про внесення змін до Програми «Освіта на 2025-2027 роки», затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 04.12.2024 № 6 «Про затвердження програм по освітній галузі» у редакції від 17.12.2025.
- СЛУХАЛИ: ЛИСЕНКО Віталій - перший заступник директора департаменту освіти і науки міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРШИЛИ: Рішення прийнято.
26. Проект № 13 від 14.01.2026 Про внесення змін до рішення Запорізької міської ради від 17.12.2025 №83 «Про внесення змін до Статуту КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ЛІНІЙНЕ УПРАВЛІННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ШЛЯХІВ»».
- СЛУХАЛИ: ДЕМЧЕВСЬКИЙ Єгор - заступник директора департаменту - начальник управління дозвільних та договірних процедур департаменту муніципального управління міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

27. Різне

СЛУХАЛИ:

СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії:
Заяв, зауважень, пропозицій для розгляду на засіданні постійної комісії не надходило. У зв'язку з розглядом усіх питань порядку денного, засідання постійної комісії оголошую закритим.

Голова комісії



Надія СЕВАЛЬНЄВА

Секретар комісії



Роман КІР'ЯКОВ

РОЗДІЛ X

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ

10.1. Заходи з покращення стану атмосферного повітря та зниження негативного впливу шкідливих факторів забруднення атмосфери на здоров'я населення

1	Назва об'єкту	Назва природоохоронного заходу	Обсяг фінансування, тис. грн.	Термін виконання	Очікуваний ефект, г/с	Джерело фінансування	Відповідальні виконавці	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Заходи щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел промислових підприємств згідно діючих дозволів на викиди								
1.	Промислові підприємства	Продовження впровадження природоохоронних заходів, визначених (за наявності) згідно діючих інтегрованих довкілевих дозволів для підприємств (які повинні отримати інтегрований довкілевий дозвіл) та дозволів на викиди ЗР в атмосферне повітря для інших промислових підприємств	-	2024-2035	Зменшення викидів ЗР, досягнення технологічних нормативів допустимих викидів	Власні кошти підприємства, кредитні кошти, інвестиції, гранти	Промислові підприємства (усі включені в Програму)	
Заходи щодо зменшення обсягу викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел промислових підприємств з урахуванням результатів оцінки ризику для здоров'я населення³								
		Розробка та впровадження заходів щодо зменшення викидів азоту діоксиду в атмосферне повітря		Термін реалізації	Зниження ризику для здоров'я населення за рахунок зменшення викидів азоту діоксиду на г/с (при незмінній об'ємній витраті, зазначеній у діючих Дозволах на викиди):			
2.	ПАТ «Запоріжсталь»	ДВ №№306-311, 313, 3061, 3071, 3081, 3091, 3101, 3111, 3131	Визначається після розроблення проектно-кошторисної документації				Власні кошти підприємства, кредитні кошти, інвестиції, гранти	ПАТ «Запоріжсталь»
		Мартенівські печі №2-12 (продувний та безпродувний періоди)		Проведення налагоджувальних робіт режимів горіння палива.	2024-2027	ДВ №306 (дотримання на рівні 8,146 г/с) ДВ № 3061 (10,374 г/с)		

	Назва об'єкту	Назва природоохоронного заходу		Обсяг фінансування, тис. грн.	Термін виконання	Очікуваний ефект, г/с		Джерело фінансування	Відповідальні виконавці	
1	2	3		4	5	6		7	8	
			Скорочення витрати регенеративного повітря на 8 %			ДВ №307 (9,263 г/с)				
			Проведення налагоджувальних робіт режимів горіння палива. Скорочення витрати регенеративного повітря на 10 %		2028-2035	ДВ №№3071, 3081, 3091, 3111, 3131 (10,108 г/с)				
				ДВ №№308, 310, 313 (9,310 г/с)						
				ДВ №№309 (9,077 г/с)						
						ДВ №311 (8,844 г/с)				
						ДВ №3101 (10,640 г/с)				
3.	ПАТ «Запоріжсталь»	Реконструкція сталеплавильного виробництва. Виведення з експлуатації маргєнівських печей №№2-12 (джерела викидів 306-311, 3061, 3071,3081, 3091, 3101, 3111, 313, 3131) та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху (джерела викидів 502-515,520,522-525. Модернізація двоохвального сталеплавильного агрегату ДСПА-1,2 (дж. викидів 305, 314,316,319.) Реалізація в два етапи (I етап – 2024-2029, II етап – 2030-2035)		Визначається після розроблення проектно-кошторисної документації	2024-2035			Власні кошти підприємства, кредитні кошти, інвестиції, гранти	ПАТ «Запоріжсталь»	

	Назва об'єкту	Назва природоохоронного заходу	Обсяг фінансування, тис. грн.	Термін виконання	Очікуваний ефект, г/с		Джерело фінансування	Відповідальні виконавці
1	2	3	4	5	6		7	8
.		І етап - Робота семи мартенівських печей (зупинка однієї печі). Мартенівські печі №2-12 продувний/безпродувний період та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху		2024-2029	дотримання на рівні 0 г/с на одній з мартенівських печей та відповідних нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху	19,495 г/с		
		ІІ етап – Зупинка шести мартенівських печей Виведення з експлуатації мартенівських печей №№2-12 (джерела викидів 306-311, 3061, 3071,3081, 3091, 3101, 3111, 313, 3131) та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху (джерела викидів 502-515,520,522-525. Модернізація двохванного сталеплавильного агрегату ДСПА-1,2 (дж. викидів 305, 314,316,319.)		2030-2035	дотримання на рівні 0 г/с на шести мартенівських печах та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху	128,7 г/с		
		Розробка та впровадження заходів щодо зменшення викидів речовин у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом в атмосферне повітря		Термін реалізації	Зниження ризику для здоров'я населення за рахунок зменшення викидів речовин у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом на г/с (при незмінній об'ємній витраті, зазначеній у діючих Дозволах на викиди):			
30.	ПАТ «Запоріжсталь»	ДВ №№306-311, 313, 3061, 3071, 3081, 3091, 3101, 3111, 3131, 502-515,520,522-525, 305,314,316,319						

	Назва об'єкту	Назва природоохоронного заходу	Обсяг фінансування, тис. грн.	Термін виконання	Очікуваний ефект, г/с		Джерело фінансування	Відповідальні виконавці
1	2	3	4	5	6		7	8
		<p>Реконструкція сталеплавильного виробництва. Виведення з експлуатації мартенівських печей №№2-12 (джерела викидів 306-311, 3061, 3071,3081, 3091, 3101, 3111, 313, 3131) та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху (джерела викидів 502-515,520,522-525. Модернізація двохванного сталеплавильного агрегату ДСПА-1,2 (дж. викидів 305, 314,316,319.)</p> <p>Реалізація в два етапи (I етап – 2024-2029, II етап – 2030-2035)</p>	Визначається після розроблення проектно-кошторисної документації	2024-2035			Власні кошти підприємства, кредитні кошти, інвестиції, гранти	ПАТ «Запоріжсталь»
		<p>I етап - Робота семи мартенівських печей (зупинка однієї печі). Мартенівські печі №2-12 продувний/безпродувний період та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху</p>		2024-2029	дотримання на рівні 0 г/с на одній з мартенівських печей та відповідних нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху	7,7 г/с		

	Назва об'єкту	Назва природоохоронного заходу	Обсяг фінансування, тис. грн.	Термін виконання	Очікуваний ефект, г/с		Джерело фінансування	Відповідальні виконавці
1	2	3	4	5	6		7	8
		<p>II етап – Зупинка шести мартенівських печей Виведення з експлуатації мартенівських печей №№2-12 (джерела викидів 306-311, 3061, 3071,3081, 3091, 3101, 3111, 313, 3131) та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху (джерела викидів 502-515,520,522-525. Модернізація двохванного сталеплавильного агрегату ДСПА-1,2 (дж. викидів 305, 314,316,319.)</p>		2030-2035	дотримання на рівні 0 г/с на шести мартенівських та нагрівальних колодязів і термічних печей обтискного цеху печач	49,55 г/с		



ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА ПОСТІЙНА КОМІСІЯ

з питань екології

просп. Соборний, 206, м.Запоріжжя, 69105, тел.: (061) 224-69-10 / 224-69-60 / 224-69-59 /
224-69-61, e-mail: zprada@zp.gov.ua

ПРОТОКОЛ № 119

засідання постійної комісії з питань екології

12.03.2026

м.Запоріжжя

14:00

Присутні: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії, КІР'ЯНОВ Роман - секретар комісії,

Відсутні: МІЩЕНКО Дмитро - член постійної комісії,

Хід засідання:

1. Про затвердження порядку денного засідання:
 - Організаційні питання роботи постійної комісії;
 - Розгляд питань які виносяться на сесію міської ради;
 - Різне.

СЛУХАЛИ: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії

ПРОПОЗИЦІЯ: Пропозицію голови комісії підтримати

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»

СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»

«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

2. Про природоохоронну діяльність підприємства ПрАТ "Запоріжвогнетрив". Виконання заходів, передбачених дозволом на викиди, Меморандумом про спільні дії Запорізької міської ради та підприємств: ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», ТОВ «Запорізький ливарно-механічний завод» у сфері покращення стану довкілля м. Запоріжжя та Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, виконання заходів з озеленення.

СЛУХАЛИ: АНДРУЩЕНКО Дмитро - начальник відділу охорони навколишнього середовища ПрАТ «Запоріжвогнетрив»

ВИСТУПИЛИ: ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради.

Інформацію взяти до відома, підприємству надати звіт постійній комісії Запорізької міської ради з питань

управління організаційного та документаційного забезпечення діяльності Запорізької міської ради

вхід. № 0300/0.2-04.08/02

від 18.03.2026

екології та управлінню з питань екологічної безпеки міської ради про природоохоронну діяльність підприємства;

ЯРМОХІНА Тетяна - представниця об'єднання громадських сил «ЕкоКоаліція Запоріжжя»:

Щодо публікації даних моніторингу викидів;

РАЛИК Микола - координатор громадської організації «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ».:

Щодо наявності карантинних рослин (амброзії) на території підприємства та боротьби з нею, чи проводився аудит виявлення амброзії.

3. Про природоохоронну діяльність підприємства АТ "Мотор Січ". Виконання заходів, передбачених дозволом на викиди, Угодою про спільні дії Запорізької міської ради та промислових підприємств у сфері покращення стану довкілля м. Запоріжжя та Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, виконання заходів з озеленення.

СЛУХАЛИ: БРАТЦІВА Світлана - начальник бюро екологічної безпеки АТ «Мотор Січ»;

ВИСТУПИЛИ: ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради.

Інформацію взяти до відома, підприємству надати звіт постійній комісії Запорізької міської ради з питань екології та управлінню з питань екологічної безпеки міської ради про природоохоронну діяльність підприємства;

ЯРМОХІНА Тетяна - представниця об'єднання громадських сил «ЕкоКоаліція Запоріжжя»:

Щодо моніторингу води;

РАЛИК Микола - координатор громадської організації «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ».:

Щодо наявності карантинних рослин (амброзії) на території підприємства та боротьби з нею, чи проводився аудит виявлення амброзії.

4. Про природоохоронну діяльність підприємства Концерну "Міські теплові мережі". Виконання заходів, передбачених дозволом на викиди та Програмою охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, виконання заходів з озеленення.

СЛУХАЛИ: ЧЕТВЕРІКОВ Павло - головний фахівець з охорони навколишнього середовища Концерну «Міські теплові мережі»;

ВИСТУПИЛИ: ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради.
 Інформацію взяти до відома, підприємству надати звіт постійній комісії Запорізької міської ради з питань екології та управління з питань екологічної безпеки міської ради про природоохоронну діяльність підприємства;
 РАЛИК Микола - координатор громадської організації «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ»:
 Щодо наявності карантинних рослин (амброзії) на території підприємства та боротьбі з нею, чи проводився аудит виявлення амброзії.

5. Проєкт № 66 від 03.03.2026 Про внесення змін до рішення Запорізької міської ради від 30.04.2025 №28 «Про затвердження Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя». (ЗАУВАЖЕННЯ)

СЛУХАЛИ: ЗВЕРЄВА Катерина - депутат міської ради від політичної партії "СЛУГА НАРОДУ"

ВИСТУПИЛИ: ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради:
 Щодо зауваження управління з питань екологічної безпеки міської ради до проєкту рішення, а саме про необхідність, відповідно до вимог діючого законодавства, проходження процедури стратегічної екологічної оцінки перед затвердженням змін до Програми охорони довкілля.

6. Про звернення громадськості щодо зменшення зелених насаджень, які впливають на здоров'я населення.

СЛУХАЛИ: РАЛИК Микола - координатор громадської організації «МАЮ ПРАВО ДИХАТИ».

ВИСТУПИЛИ: ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради:
 Про те, що зазначене питання відноситься до повноважень департаменту архітектури та містобудування міської ради, департаменту управління активами міської ради.

7. Про звернення підприємства ПАТ «Запоріжсталь»

СЛУХАЛИ: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії.
 Зазначила про звернення ПАТ «Запоріжсталь» до Запорізької ради з пропозиціями по зупинці інших

мартенівських печей, що не увійшли до Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженою рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, та внесенню відповідних змін до Програми.

ВИСТУПИЛИ:

ЗОЛОТАРЬОВ Гліб - начальник управління з питань екологічної безпеки міської ради.:

Про додатковий захід щодо зупинки 6-ти мартенівських печей з ефектом – 0г/с на джерелах. Додатковий захід пропонується включити до Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженої рішенням міської ради від 30.04.2025 № 28.

БРАТЦІВА Світлана - начальник бюро екологічної безпеки АТ «Мотор Січ»:

Щодо врахування, в разі внесення змін до Програми охорони довкілля, набрання чинності Законом України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення». Запропоновано внести зміни до п. 1 таблиці 10.1. «Заходи з покращення стану атмосферного повітря та зниження негативного впливу шкідливих факторів забруднення атмосфери на здоров'я населення» Програми та викласти його в такій редакції: «Впровадження природоохоронних заходів, визначених (за наявності) згідно діючих інтегрованих довкілевих дозволів для підприємств (які повинні отримати інтегрований довкілевий дозвіл) та дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря для інших промислових підприємств»;

КІР'ЯНОВ Роман - секретар комісії:

Враховуючи збільшення кількості обстрілів промислової інфраструктури міста, було запропоновано внести додатковий захід до Програми, а саме: при відновленні технологічного та газоочисного обладнання суб'єктів господарювання, які були знищені або пошкоджені внаслідок ворожих обстрілів, забезпечити об'єм викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідним стаціонарним джерелом на рівні не більше ніж встановлено у дозволі на викиди;

СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії:

Звернення ПАТ «Запоріжсталь» з пропозиціями по зупинці інших мартенівських печей, що не увійшли до Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження

викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженою рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, та внесенню відповідних змін до Програми направити до Департаменту захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації щодо розгляду та підтримки пропозиції ПАТ «Запоріжсталь».

Розглянути звернення ПАТ «Запоріжсталь» на засіданні робочої групи по вирішенню питань покращення атмосферного повітря міста Запоріжжя.

ВИРІШИЛИ: Комісія підтримує захід по зупинці 6-ти мартенівських печей та внесення цього додаткового заходу до Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя.
Управлінню з питань екологічної безпеки міської ради звернутися до Департаменту захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації щодо розгляду пропозицій ПАТ «Запоріжсталь» по зупинці інших мартенівських печей та внесення змін до Програми, а також пропозиції представника АТ «Мотор Січ» та секретаря комісії КІР'ЯНОВА Романа.
Розглянути звернення ПАТ «Запоріжсталь» на засіданні робочої групи по вирішенню питань покращення атмосферного повітря міста Запоріжжя.

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

8. Проект № 73 від 10.03.2026 Про внесення змін до Програми збереження пам'яток культурної спадщини м.Запоріжжя на 2025-2027 роки, затвердженої рішенням міської ради від 04.12.2024 №38 у редакції від 17.12.2025.

СЛУХАЛИ: КИСЛІЦІН Ігор - начальник відділу охорони культурної спадщини міської ради.

ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

9. Проект № 67 від 04.03.2026 Про найменування скверу, що розташований поміж бульв. Марії Примаченко та вул. Незалежної України за майданом Митців у місті Запоріжжя.
- СЛУХАЛИ: ВОДОП'ЯНОВА Марія - голова районної адміністрації міської ради по Вознесенівському району.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.
10. Проект № 59 від 18.02.2026 Про встановлення права узуфрукта комунального майна виконавчим органам Запорізької міської ради та Запорізькій комунальній установі «Автогоспцентр» на комунальне майно, отримане в якості міжнародної технічної допомоги від Фонду «Партнерство за сильну Україну», Фаза 2 (ФПСУ-2).
- СЛУХАЛИ: ІВАНЦОВА Алла - начальник відділу – головний бухгалтер відділу бухгалтерського обліку та звітності виконавчого комітету міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.
11. Проект № 72 від 06.03.2026 Про встановлення права узуфрукта комунального майна комунальному закладу «Кіноконцертний зал ім. О. Довженка».
- СЛУХАЛИ: ПРОКОФ'ЄВА Катерина - директор департаменту культури і туризму міської ради.
- ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради
- ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0
- ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.
12. Проект № 68 від 05.03.2026 Про об'єкт права комунальної власності, розташований за адресою: Запорізька обл., м.Запоріжжя, вулиця Александрова академіка, будинок 11, приміщення 171, що підлягає

приватизації шляхом продажу на аукціоні з умовами.

СЛУХАЛИ: ХИТРИК Максим - начальник управління комунальної власності та приватизації департаменту управління активами міської ради.

ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

13. Проект № 69 від 05.03.2026 Про затвердження висновків про вартість об'єктів права комунальної власності, які рішеннями Запорізької міської ради затверджені у переліках об'єктів, що підлягають приватизації шляхом продажу на аукціоні з умовами.

СЛУХАЛИ: ХИТРИК Максим - начальник управління комунальної власності та приватизації департаменту управління активами міської ради.

ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

14. Проект № 60 від 25.02.2026 Про встановлення права узурфрукта комунального майна Комунальному закладу «Центр сучасного мистецтва Запоріжжя» Запорізької міської ради.

СЛУХАЛИ: ХИТРИК Максим - начальник управління комунальної власності та приватизації департаменту управління активами міської ради.

ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»
СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»
«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

15. Проект № 70 від 05.03.2026 Про надання згоди на безоплатне прийняття з державної власності у комунальну власність Запорізької міської територіальної громади об'єкта нерухомого майна.

СЛУХАЛИ: ХИТРИК Максим - начальник управління комунальної

власності та приватизації департаменту управління активами міської ради.

ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»

СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»

«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

16. Проект № 71 від 05.03.2026 Про надання згоди на безоплатну передачу з комунальної власності у державну власність іншого окремого індивідуально визначеного майна права комунальної власності Запорізької міської територіальної громади.

СЛУХАЛИ: ХИТРИК Максим - начальник управління комунальної власності та приватизації департаменту управління активами міської ради.

ПРОПОЗИЦІЯ: Проект рішення рекомендувати для розгляду на сесії міської ради

ГОЛОСУВАЛИ: КІР'ЯНОВ Роман - «ЗА»

СЕВАЛЬНЄВА Надія - «ЗА»

«ЗА» - 2; «ПРОТИ» - 0; «УТРИМАЛИСЯ» - 0

ВИРІШИЛИ: Рішення прийнято.

17. Різне

СЛУХАЛИ: СЕВАЛЬНЄВА Надія - голова постійної комісії:
Заяв, зауважень, пропозицій для розгляду на засіданні постійної комісії не надходило. У зв'язку з розглядом усіх питань порядку денного, засідання постійної комісії оголошую закритим.

Голова комісії



Надія СЕВАЛЬНЄВА

Секретар комісії



Роман КІР'ЯНОВ



ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ім. О.М. МАРЗЄЄВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

вул. Полуботка Павла Гетьмана, 50,
м. Київ, 02094

Тел. +380 (44) 292-06-29; тел./факс +380 (44) 515-15-28
E-mail: iph_office@ukr.net

27.03.2026 № 20.9/500

на № _____ від _____

Секретарю Запорізької
міської ради

Регіні ХАРЧЕНКО

просп. Соборний, 206, м. Запоріжжя, 69105

Шановна пані Регіно!

У відповідь на Ваш лист від 23.03.2026 №07013/03.3-33/05 щодо розгляду низки запропонованих пропозицій та доцільності внесення відповідних змін до Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя (затвердженою рішенням міської ради від 30.04.2025 №28; далі – Програма) повідомляємо наступне.

Вважаємо, що запропоновані ПАТ «Запоріжсталь» заходи, спрямовані на поетапне виведення з експлуатації мартенівських печей та технічну модернізацію сталеплавильного виробництва, відповідають вимогам санітарного та природоохоронного законодавства України, зокрема Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про систему громадського здоров'я» тощо, а також узгоджуються з положеннями та стратегічними цілями державної екологічної політики та міжнародними зобов'язаннями України у сфері запобігання промислового забруднення, зокрема щодо імплементації положень Директиви 2010/75/ЄС Європейського Парламенту і Ради про промислові викиди.

На підставі наданих підприємством ПАТ «Запоріжсталь» даних щодо скорочення викидів, пов'язаних з поетапним виведенням з експлуатації мартенівських печей, а саме: азоту діоксиду на 128,7 г/с та пилу НДЗС на 49,55 г/с, нами було здійснено прогнозну оцінку очікуваного природоохоронного ефекту. Враховуючи проведені дослідження, здійснені на підставі вихідних та розрахункових даних, які були використані під час розробки Програми, можна зазначити, що реалізація зазначеного заходу може забезпечити зниження викидів азоту діоксиду приблизно на 38 %, а пилу НДЗС – близько 25 % від їх сумарного рівня від усіх стаціонарних джерел підприємства до складу яких входять зазначені забруднюючі речовини.

Щодо внесення змін до п. 1 таблиці 10.1. Програми, а саме виконання заходів інтегрованих довкілевих дозволів, вважаємо цю пропозицію

обґрунтованою, оскільки вже після затвердження Програми набрав чинності Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення», який встановлює правові та організаційні засади щодо запобігання, зменшення та контролю забруднення, що виникає в результаті провадження видів діяльності, визначених цим Законом, для забезпечення високого рівня захисту довкілля та конституційних прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля шляхом застосування інтегрованого підходу до регулювання забруднення та впровадження найкращих доступних технологій та методів управління.

Беручи до уваги, сумні наслідки ворожих обстрілів промислових та енергетичних об'єктів населених пунктів нашої країни, пропозиція щодо внесення додаткового заходу в редакції: «При відновленні технологічного та газоочисного обладнання суб'єктів господарювання, які були знищені або пошкоджені внаслідок ворожих обстрілів, забезпечити об'єм викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідним стаціонарним джерелом на рівні не більше ніж встановлено у дозволі на викиди або в інтегрованому дозволі», є слушною.

Таким чином, з огляду на те, що Програма була затверджена на рівні міста, то внесення змін до неї стосовно строків виконання та/або подовження заходів щодо скорочення викидів може бути здійснено тільки міською радою. Водночас після завершення строку виконання заходів викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря не повинні перевищувати нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел.

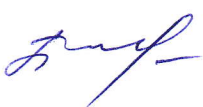
З повагою

В.о. директора



Ігор ШКРОБАНЕЦЬ

Вик.: Турос, Петросян 2921367





**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ**

пр. Соборний, 164, м. Запоріжжя, 69107, тел. 224 60 81
E-mail: dzd@zoda.gov.ua Код ЄДРПОУ 43847544

30. 03. 2026 № 22/021-14/04

На № _____ від _____

Управління з питань екологічної
безпеки Запорізької міської ради

Про розгляд пропозиції

На лист управління з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради від 24.03.2026 № 04-07/141 щодо розгляду пропозиції ПАТ «Запоріжсталь» щодо зупинки інших мартенівських печей з термінами їх виконання та внесення змін до Програми охорони довкілля, а також пропозиції секретаря постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології Романа Кір'янова та представника АТ «Мотор Січ», повідомляємо наступне.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» суб'єкти господарювання, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, разом з іншим зобов'язані вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів.

Статтею 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до Закону.

Рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28 затверджено Програму охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя (далі – Програма).

Відповідно до паспорту Програми, метою Програми є - Розробка комплексу природоохоронних, організаційно технічних та інших заходів для зменшення фонового забруднення атмосферного повітря міста фенолом, загальним пилом, оксидом азоту, діоксидом азоту та формальдегідом основними підприємствами I, II групи, перелік яких визначений у Програмі державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, та підприємств III групи, які мають

паливовикористовуюче обладнання, що працює на твердих видах палива. Забезпечення якості повітря, створення екологічно безпечних умов для життєдіяльності жителів.

Згідно наданої пропозиції ПАТ «Запоріжсталь», очікуваним ефектом зупинки мартенівських печей є значне зменшення викидів азоту діоксиду та твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом в атмосферне повітря. З урахуванням цього, вважаємо, що виконання даних заходів має позитивно вплинути на якість атмосферного повітря та екологічну ситуацію в місті Запоріжжя та не суперечать вимогам законодавства про охорону довкілля.

Стосовно пропозиції АТ «Мотор Січ» щодо внесення змін до п.1 таб. 10.1 Програми повідомляємо.

08.08.2025 вступив в дію Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» (далі – Закон). Зазначеним Законом введено новий дозвільний документ – Інтегрований довкіллевий дозвіл. Відповідно до статті 1 Закону, інтегрований довкіллевий дозвіл - документ дозвільного характеру у сфері охорони довкілля, який видається дозвільним органом та надає право провадити діяльність з експлуатації установок, а саме види діяльності, визначені цим Законом, на умовах, визначених у такому дозволі, який оператори установок повинні отримати до початку їх експлуатації.

Статтею 3 п. 8 Закону передбачено, що отримання інтегрованого довкіллевого дозволу є обов'язковим для оператора установки, який провадить види діяльності, визначені додатком до цього Закону.

Провадження видів діяльності, визначених додатком до цього Закону, введення в експлуатацію установки, на якій провадиться один або більше видів діяльності, визначених додатком до цього Закону, у тому числі проведення пусконаладжувальних робіт, до отримання інтегрованого довкіллевого дозволу забороняється

З урахуванням цього, пропозиції АТ «Мотор Січ» щодо внесення відповідних змін до п.1 таб. 10.1 Програми не суперечать вимогам законодавства про охорону довкілля.

Розглянувши пропозиції секретаря постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології Романа Кір'янова повідомляємо наступне.

Статтею 66 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачено, що при експлуатації господарських та інших об'єктів, діяльність яких може шкідливо впливати на навколишнє природне середовище, розробляються і здійснюються заходи щодо запобігання аваріям, а також ліквідації їх шкідливих екологічних наслідків.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» суб'єкти господарювання, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, крім іншого зобов'язані:

здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених нормативами екологічної безпеки

у галузі охорони атмосферного повітря, дозволами на викиди забруднюючих речовин тощо;

вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;

забезпечувати безперебійну ефективну роботу і підтримання у справному стані споруд, устаткування та апаратури для очищення викидів і зменшення рівнів впливу фізичних та біологічних факторів;

заздалегідь розробляти спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і вживати заходів для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря;

здійснювати контроль за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин і зниження впливу фізичних та біологічних факторів, оснащення їх засобами вимірювальної техніки, необхідними для постійного контролю за ефективністю очищення, дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів та інших вимог законодавства в галузі охорони атмосферного повітря.

З урахуванням викладеного, пропозиції секретаря постійної комісії Запорізької міської ради з питань екології Романа Кір'янова не суперечать вимогам законодавства про охорону довкілля.

При визначенні термінів виконання запропонованих заходів доцільно враховувати екологічну, безпекову та економічну ситуацію в м. Запоріжжя та Запорізькій області, негативний вплив збройної агресії російської федерації на них, а також воєнний стан, що триває.

Директор



Олександр КАЗАНЦЕВ



**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ**

пр. Соборний, 164, м. Запоріжжя, 69107, тел. 224 60 81
E-mail: dzd@zoda.gov.ua Код ЄДРПОУ 43847544

№ _____

На № _____

від _____

Управління з питань екологічної
безпеки Запорізької міської ради

**Про надання зауважень
та пропозицій**

Департамент захисту довкілля Запорізької обласної державної адміністрації (далі – Департамент) розглянув заяву Управління з питань екологічної безпеки Запорізької міської ради від 10.04.2026 (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки 10-04-23709-26) про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затвердженої рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28, в оновленій редакції (далі – проект Програми) та повідомляє наступне.

Вимоги до структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку (далі – Звіт), визначені частиною другою статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі - Закон), є обов'язковими.

При формуванні Звіту слід керуватися Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затвердженими наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 20.08.2018 № 296.

Відповідно до вимог частини шостої статті 10 Закону Департамент надає наступні пропозиції, які необхідно врахувати при складанні Звіту:

- оцінити та врахувати наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодію цих факторів;

- представити результати аналізу статистичної інформації щодо стану довкілля, здоров'я населення та прогнозувати динаміку їх змін, у разі відсутності статистичних даних провести відповідні дослідження;

- розробити та врахувати реальні екологічні індикатори, методи та критерії для моніторингу наслідків виконання документа державного планування (далі - ДДП) для майбутнього моніторингу впливу на зовнішнє природне середовище.

СЕД АСКОД - Департамент захисту довкілля ЗОДА

№ 02.1-15/04.2/351 від 15.04.2026

Підписувач: Казанцев Олександр Анатолійович

Сертифікат: 116114

Дійсний з: 27.05.2024 14:42:40 до: 27.05.2026 14:42:40

Мітка часу: 15.04.2026 12:10:37



Врахувати вимоги Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272;

- включити інформацію про розглянуті виправдані альтернативи та обґрунтування їх вибору, у тому числі якщо ДДП не буде затверджено;

- врахувати наявність на території громади природоохоронних територій природно-заповідного фонду та інших природоохоронних земель, ключові та сполучені території екологічної мережі, буферні зони, які визначені у Регіональній схемі формування екологічної мережі Запорізької області, що затверджена рішенням Запорізької обласної ради від 31.10.2016 № 3;

- визначити замовника відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення відповідно до статті 17 Закону.

Щодо пункту 5 заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки інформуємо, що відсутність опису альтернативних сценаріїв не дозволить виконати вимогу частини шостої статті 13 Закону відповідно до якої замовник у довідці про консультації обґрунтовує обрання саме цього ДДП у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду.

З метою отримання актуальної інформації стосовно стану та використання територій, для якісної підготовки Звіту, Департамент рекомендує проводити консультації зі спеціалістами, науковцями, профільними інститутами, експертними організаціями, тощо.

Зауважуємо, що при плануванні нових об'єктів на території громади, слід враховувати вимоги Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», який спрямовано на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Окремо наголошуємо на неухильному та чіткому дотриманні вимог Закону на всіх етапах проведення стратегічної екологічної оцінки ДДП. Відповідальність за порушення у сфері стратегічної екологічної оцінки визначена статтею 18 Закону. Порушення процедури стратегічної екологічної оцінки є підставою для скасування рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо затвердження ДДП, визнання ДДП недійсними (стаття 19 Закону).

Директор

Олександр КАЗАНЦЕВ